

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Медичний інститут

Кафедра анатомії, клінічної анатомії і оперативної хірургії,
патоморфології та судової медицини

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор
Іщенко Н.М.

“__” _____ 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДИТЯЧА ТЕРАПЕВТИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ 4, 5 курс (8, 9, 10 семестри)

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність 221 «Стоматологія»

Розробник	Слінська А. М.	_____
Зав. кафедри розробника	Черно В. С.	_____
Гарант освітньої програми	Слінська А.М.	_____
Директор інституту	Грищенко Г.В.	_____
Начальник НМВ	Алексеева А. О.	_____

Миколаїв – 2022 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Хірургічна стоматологія	
Галузь знань	22 «Охорона здоров'я»	
Спеціальність	221 «Стоматологія»	
Спеціалізація (якщо є)		
Освітня програма	Стоматологія	
Рівень вищої освіти	Магістр	
Статус дисципліни	Нормативна	
Курс навчання	4, 5-й	
Навчальний рік	2022-2023	
Номери семестрів:	Денна форма	Заочна форма
	8, 9, 10-й	
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	8 кредитів/ 240 год.	
Структура курсу:	Денна форма	Заочна форма
	– лекції	
	– практичні заняття (півгрупові)	
	– годин самостійної роботи студентів	
Відсоток аудиторного навантаження	59%	
Мова викладання	Українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	Атестація – 8-й семестр	
Форма підсумкового контролю	Залік – 9 семестр, Диф.залік – 10-й семестр	

2. Мета, завдання та заплановані результати навчання

«Дитяча терапевтична стоматологія» - це навчальна дисципліна, що надає змогу студентам оволодіти певними стоматологічними маніпуляціями, що використовуються в клініці під час лікування карієсу та його ускладнень у тимчасових і постійних зубах на різних етапах їх розвитку, захворювань тканин пародонту й слизової оболонки порожнини рота.

Навчальна дисципліна «Дитяча терапевтична стоматологія» вивчає клінічну картину, діагностику й методи лікування карієсу та його ускладнень, захворювань тканин пародонту та слизової оболонки порожнини рота, язика і губ з урахуванням вікових особливостей дитини, вплив даних захворювань на її організм в цілому. Також вона сприяє формуванню спеціальних (фахових) компетенцій у студентів, які вони зможуть використати у процесі роботи безпосередньо біля крісла пацієнта. Під час практичних занять студенти відпрацьовують вивчені практичні маніпуляції щодо діагностики та лікування основних стоматологічних захворювань дитячого населення.

Дитяча терапевтична стоматологія містить питання щодо етіології та патогенезу основних стоматологічних захворювань, передбачає освоєння теоретичного матеріалу, практичних умінь та мануальних навичок по діагностиці, лікуванню та профілактиці в логічній послідовності вивчення всіх розділів дисципліни.

Метою вивчення навчальної дисципліни є підготовка фахівця, здатного розв'язувати складні задачі та проблеми у сфері дитячої стоматології або у процесі навчання, що характеризуються невизначеністю умов і вимог, та виконувати професійну діяльність лікаря-стоматолога, пов'язану з діагностикою, диференційною діагностикою, лікуванням та профілактикою стоматологічних захворювань зубів, тканин пародонту і СОПР у дітей різного віку на підставі вивчення етіології, патогенезу, клінічних проявів, способів діагностики і диференційної діагностики, методів лікування і профілактики, обґрунтованого вибору та застосування сучасних медикаментозних засобів.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми у дітей при стоматологічних захворюваннях за стандартними методиками, використовуючи дані анамнезу хворого, дані огляду, знання про людину, її органи і системи, для встановлення вірогідного нозологічного або попереднього клінічного діагнозу;
- збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток дитини, стан щелепно-лицевої ділянки;
- призначати та аналізувати (обов'язкові та за вибором) додаткові методи обстеження дітям з стоматологічною патологією для проведення диференційної діагностики;
- визначати остаточний клінічний діагноз, дотримуючись етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного та додаткового обстежень, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувального закладу;
- визначати характер та особливості лікування шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами;
- проводити лікування за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи;
- виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного діагнозу карієсу і його ускладнень в тимчасових і постійних зубах, захворювань тканин пародонту та СОПР у дітей;
- дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності;
- планувати та втілювати заходи профілактики для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань у дітей.

3. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни (міждисциплінарні зв'язки)

Пререквізити

«Дитяча терапевтична стоматологія» як дисципліна:

- ґрунтується на попередньому вивченні студентами анатомії людини; гістології, ембріології та цитології, медичної біології, медичної хімії, біологічної та біоорганічної хімії, медичної фізики, мікробіології, вірусології та імунології, нормальної та патологічної фізіології, патологічної

анатомії, фармакології, дитячих хвороб й інтегрується з цими дисциплінами й інтегрується з цими дисциплінами, а також базується на вивченні пропедевтичних дисциплін стоматологічного профілю: пропедевтики дитячої терапевтичної стоматології, пропедевтики терапевтичної стоматології, терапевтичної стоматології, хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії; ортопедичної стоматології, ортодонтії, профілактики стоматологічних захворювань та інтегрується з цими дисциплінами.

Постреквізити

«Дитяча терапевтична стоматологія» як дисципліна:

- закладає основи вивчення студентами таких клінічних дисциплін, як дитяча хірургічна стоматологія, терапевтична стоматологія, ортодонтія;
- інтегрується з наступними клінічними дисциплінами: профілактикою стоматологічних захворювань, дитячою хірургічною стоматологією, ортодонтією і терапевтичною стоматологією;
- формують уявлення про професійну відповідальність за якість лікування карієсу та його ускладнень, захворювань тканин пародонту і СОПР у дітей різного віку та про необхідність широкого запровадження первинної профілактики стоматологічних захворювань.

4. Очікувані результати навчання

За результатами навчання по завершенню вивчення навчальної дисципліни «Дитяча терапевтична стоматологія» студенти повинні

ЗНАТИ:

- основні етапи розвитку тимчасових і постійних зубів;
- терміни прорізування тимчасових і постійних зубів;
- сучасні уявлення про етіологію та патогенез карієсу зубів у дітей;
- аналізувати розповсюдженість та інтенсивність карієсу зубів у дітей в віковому аспекті та чинники, що впливають на ці показники;
- клінічну класифікацію карієсу зубів та формулювання діагнозу карієсу;
- закономірності клінічного перебігу карієсу тимчасових зубів в залежності від віку дитини;
- особливості перебігу карієсу в постійних зубах в залежності від етапу розвитку зубу;
- лікування карієсу тимчасових і постійних зубів у дітей;
- вибір пломбувальних матеріалів і лікарських засобів для лікування карієсу тимчасових та постійних зубів у дітей;
- помилки і ускладнення при лікуванні карієсу тимчасових і постійних зубів у дітей, їх попередження та усунення;
- класифікацію некаріозних уражень зубів у дітей та формулювання діагнозу;
- клінічні особливості некаріозних уражень зубів у дітей та комплексний підхід до їх лікування;
- анатомо-фізіологічні особливості пульпи тимчасових та постійних зубів на різних етапах їх розвитку;
- сучасні уявлення про етіологію і патогенез пульпіту в тимчасових і постійних зубах у дітей;
- класифікацію пульпіту;
- закономірності клінічного перебігу пульпіту в тимчасових і постійних зубах у дітей різного віку;
- методи лікування пульпіту;
- алгоритми виконання основних методів лікування пульпіту у дітей;
- помилки та ускладнення при лікуванні пульпіту у дітей, їх попередження та усунення;
- анатомо-фізіологічні особливості пародонту тимчасових та постійних зубів на різних етапах їх розвитку;
- сучасні уявлення про етіологію і патогенез періодонтиту в тимчасових і постійних зубах у дітей;
- класифікацію періодонтиту;
- закономірності клінічного перебігу періодонтиту в тимчасових і постійних зубах у дітей різного віку;
- вибір методу лікування періодонтиту, алгоритми виконання консервативного методу лікування періодонтиту;
- помилки та ускладнення при лікуванні періодонтиту у дітей, вміння їх попереджати та усувати;
- основні складові пародонта, морфо-функціональні особливості тканин пародонта у дітей різного віку;

віку;

- класифікацію захворювань тканин пародонта (за ВООЗ);
- основні та додаткові методи обстеження тканин пародонта у дітей, методика визначення індексів РМА та СРІ;
- загальні та місцеві чинники розвитку, клінічні ознаки, диференційну діагностику, лікувальну тактику при різних формах гінгівіту у дітей, групи лікарських засобів та механізм їх дії;
- загальні та місцеві чинники розвитку, клінічні та рентгенологічні ознаки, диференційну діагностику локалізованого і генералізованого пародонтиту у дітей;
- лікувальну тактику при генералізованому пародонтиті у дітей, групи лікарських засобів, що застосовуються та механізм їх дії;
- засоби та методи профілактики захворювань тканин пародонта у дітей;
- особливості професійної гігієни порожнини рота при гінгівіті і пародонтиті у дітей та підлітків, алгоритм виконання;
- основні клінічні ознаки та особливості ураження тканин пародонта при спадковій нейтропенії, лікувальну тактику;
- варіанти клінічного перебігу еозинофільної гранульоми, порушення, що спостерігаються в тканинах пародонту, тактику лікаря-стоматолога;
- основні клінічні прояви та особливості ураження тканин пародонта при хворобі Хенда-Шюллера-Крісчена, тріаду Крісчена, тактику лікаря-стоматолога;
- основні клінічні прояви та зміни у тканинах пародонта при синдромі Папійона-Лефевра, тактику лікаря-стоматолога;
- морфологічні особливості СОПР у дітей в різні вікові періоди;
- етіологічні фактори, періоди розвитку, загальні та місцеві прояви ГГС у дітей при різному ступеню тяжкості;
- загальні та місцеві методи лікування ГГС, групи лікарських засобів, механізм дії;
- клінічний перебіг, лікувальну тактику при рецидивуючому герпесі (РГС) порожнини рота у дітей;
- збудника, загальні та місцеві клінічні ознаки, лікувальну тактику при герпетичній ангіні у дітей;
- збудника, клінічний перебіг, прояви в порожнині рота, зміни у периферичній крові, тактику лікаря-стоматолога при інфекційному мононуклеозі;
- збудника, клінічний перебіг, прояви в порожнині і тактику лікаря-стоматолога рота при корі;
- збудника, загальну клінічну картину, прояви в порожнині рота, тактику лікаря-стоматолога при скарлатині;
- збудника, клінічний перебіг, прояви в порожнині рота, тактику лікаря-стоматолога при дифтерії;
- класифікацію кандидозу СОПР у дітей;
- причини, клінічну картину, методи та засоби лікування гострого кандидозу (пліснявки) СОПР у дітей при різному ступеню тяжкості;
- клінічну характеристику, диференційні ознаки, методи лабораторного обстеження, методи та засоби лікування хронічного кандидозу СОПР у дітей;
- причини, механізм розвитку, клінічні прояви, принципи лікування анафілактичного шоку у дітей;
- заходи невідкладної допомоги дітям в разі розвитку анафілактичного шоку;
- причини, механізм розвитку, клінічні прояви, принципи лікування та заходи першої допомоги при набряку Квінке;
- причини, механізм розвитку, клінічні прояви, засоби загального і місцевого лікування багатформної ексудативної еритеми;
- причини, механізм розвитку, клінічний перебіг, методи та засоби загального і місцевого лікування хронічного рецидивуючого афтозного стоматиту (ХРАС) у дітей;
- загальні клінічні ознаки, прояви в порожнині рота, зміни в периферичній крові, тактику лікаря-стоматолога при залізодефіцитній анемії у дітей;
- загальні клінічні ознаки, прояви в порожнині рота, зміни в периферичній крові, тактику лікаря-стоматолога при гострих і хронічних лейкозах у дітей;
- загальні клінічні ознаки, прояви в порожнині рота, зміни в периферичній крові, тактику лікаря-стоматолога при гемофілії у дітей;
- загальні клінічні ознаки, прояви в порожнині рота, зміни в периферичній крові, тактику лікаря-стоматолога при агранулоцитозі у дітей;
- зміни стоматологічного статусу при захворюваннях ендокринної системи у дітей;
- зміни в порожнині рота у дітей при хворобах шлунково-кишкового тракту;
- класифікацію хейлітів, причини, клінічний перебіг, диференційну діагностику, принципи

лікування та профілактики різних форм хейліту у дітей;

- причини розвитку, клінічний перебіг, тактику лікаря-стоматолога при різних формах глоситу у дітей.

ВМІТИ:

- проводити діагностику та диференційну діагностику різних форм карієсу тимчасових зубів у дітей різного віку;
- проводити лікування карієсу тимчасових зубів у дітей різними методами (ремінералізуюча терапія, глибоке фторування емалі і дентину, АРТ-методика, препарування і пломбування різними пломбувальними матеріалами);
- проводити діагностику і диференційну діагностику різних форм карієсу постійних зубів у дітей різного віку;
- проводити діагностику і диференційну діагностику різних форм некаріозних уражень зубів у дітей різного віку;
- вміти обирати пломбувальні матеріали для лікування карієсу і некаріозних уражень зубів у дітей;
- визначати лікувальну тактику та проводити лікування різних форм некаріозних уражень зубів у дітей різного віку;
- проводити лікування карієсу постійних зубів у дітей різними методами (ремінералізуюча терапія, глибоке фторування, профілактичне пломбування, препарування і пломбування різними пломбувальними матеріалами);
- призначати загальне лікування карієсу зубів дітям з декомпенсованою формою карієсу;
- діагностувати та проводити диференційну діагностику різних форм пульпіту в тимчасових і постійних зубах у дітей;
- обирати метод лікування пульпіту тимчасового або постійного зуба в залежності від форми пульпіту, етапу розвитку зуба та інших чинників;
- проводити лікування пульпіту в тимчасових і постійних зубах у дітей з використанням різних методів;
- діагностувати та проводити диференційну діагностику різних форм періодонтиту в тимчасових і постійних зубах у дітей;
- обирати метод лікування періодонтиту тимчасового або постійного зуба в залежності від форми періодонтиту, етапу розвитку зуба та інших чинників;
- проводити лікування періодонтиту в тимчасових і постійних зубах у дітей з використанням різних методів;
- виявляти чинники ризику розвитку основних стоматологічних захворювань під час стоматологічного обстеження дитини;
- інтерпретувати дані цитологічного і мікробіологічного дослідження вмісту пародонтальної кишені;
- інтерпретувати дані рентгенологічного дослідження при захворюваннях пародонта у дітей;
- інтерпретувати дані гемограми у дітей різного віку, при захворюваннях системи крові та інших патологічних станах;
- визначати ступінь тяжкості хронічного катарального гінгівіту за індексом РМА;
- визначати ступінь ураження тканин пародонту за індексом СРІ;
- визначати гігієнічний стан порожнини рота за індексом Green-Vermillion;
- проводити індивідуальне гігієнічне навчання та виховання дитини в залежності від стоматологічного статусу, зокрема від стану тканин пародонту та СОПР;
- призначати засоби для індивідуального гігієнічного догляду за порожниною рота при різному стоматологічному статусі, зокрема при захворюваннях тканин пародонту та СОПР;
- проводити професійну гігієну порожнини рота при гінгівіті та пародонтиті у дітей і підлітків;
- проводити зрошення порожнини рота дітям різного віку;
- проводити інстиляції лікарських засобів у ясенні та пародонтальні кишені;
- проводити аплікації лікарських засобів при лікуванні захворювань тканин пародонту та СОПР;
- видаляти нальоти та нашарування з поверхні слизової оболонки ясен та інших ділянок порожнини рота;
- призначати фізіотерапевтичні методи для лікування захворювань тканин пародонта і СОПР у дітей;
- виявляти чинники ризику розвитку основних стоматологічних захворювань під час стоматологічного обстеження дитини;
- складати комплексний план профілактики карієсу зубів і захворювань тканин пародонта у дитини

в залежності від індивідуальних чинників ризику;

- визначати потребу в терапевтичній, хірургічній, ортодонтичній допомозі під час стоматологічного обстеження дитини та скласти індивідуальний план санації дитини;
- проводити покриття зубів фторвмісним лаком, аплікацію фторвмісного гелю, глибоке фторування емалі;
- проводити герметизацію фісур неінвазивним та інвазивним методами із застосуванням різних герметиків.

5. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (інтегральна, загальні, фахові)

Розроблена програма відповідає *освітньо-професійній програмі (ОПП) «Стоматологія»* та Згідно з вимогами Стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами компетентностей:

Інтегральна:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю 221 «Стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні: (ЗК) – ЗК-1– ЗК-11, ЗК-13, ЗК-14, ЗК-19, ЗК-20:

ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК-3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.

ЗК-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-5. Здатність спілкуватися англійською мовою.

ЗК-6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК-7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК-9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-10. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК-11. Здатність працювати в команді.

ЗК-13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК-14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-19. Навички здійснення безпечної діяльності.

ЗК-20. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Фахові: (ФК) – ФК-1 – ФК-3, ФК-6– ФК-8, ФК-11, ФК-14, ФК-15:

ФК-1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні.

ФК-2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.

ФК-3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.

ФК-6. Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лищевої області.

ФК-7. Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лищевої області з супутніми соматичними захворюваннями.

ФК-8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції

ФК-11. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу.

ФК-14. Спроможність ведення нормативної медичної документації.

ФК-15. Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.

Відповідно до освітньо-професійної програми очікувані *програмні результати навчання (ПРН)* включають вміння **ПРН1– ПРН11, ПРН13– ПРН16, ПРН18–ПРН24:**

ПРН 1. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її

органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (за списком 2).

ПРН 2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 5).

ПРН 3. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) за списком 5, пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицевої області для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).

ПРН 4. Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).

ПРН 5. Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу (за списком 4).

ПРН 6. Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.

ПРН 7. Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної медикаментозної та немедикаментозної профілактики стоматологічних захворювань.

ПРН 8. Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання (за списком 2) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН 9. Визначати характер режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань (за списком 2) на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН 10. Визначати тактику ведення стоматологічного пацієнта при соматичній патології (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН 11. Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).

ПРН 13. Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу (за списком 4).

ПРН 14. Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій.

ПРН 15. Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками.

ПРН 16. Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб.

ПРН 18. Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень.

ПРН 19. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

ПРН 20. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

ПРН 21. Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 6).

ПРН 22. Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 7).

ПРН 23. Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 4) в умовах обмеженого часу (за списками 6, 7).

ПРН 24. Розробляти заходи щодо організації, інтеграції надання стоматологічної допомоги населенню та проводити маркетинг медичних, в тому числі стоматологічних послуг в умовах функціонування закладу охорони здоров'я, його підрозділу, в конкурентному середовищі.

6. Програма навчальної дисципліни

Організація навчального процесу здійснюється за європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою (ЄКТС) та складає загалом 8 кредитів, що розподілені – 5 кредитів у 8 та 9 семестрах та у 10 семестрі – 3 кредити.

Програма навчальної дисципліни «Дитяча терапевтична стоматологія» структурована у 2 навчальні блоки, що включили 6 розділів навчальної дисципліни. На 4 курсі у 8 семестрі та на 5

курсі у 9 семестрі викладається Блок №1 (розділи 1,2,3), а у 10 семестрі 5-го курсу – Блок №2 (розділи 4,5,6).

БЛОК 1. «Карієс, некаріозні ураження, ускладнення карієсу тимчасових і постійних зубів у дітей: клініка, діагностика, лікування».

Розділи 1 Блоку:

1. Ураження твердих тканин тимчасових і постійних зубів у дітей: карієс, гіпоплазія емалі, флюороз, спадкові вади розвитку. етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика.

2. Пульпіт тимчасових і постійних зубів у дітей: етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика.

3. Періодонтити тимчасових і постійних зубів у дітей: етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика. Травма тимчасових і постійних зубів у дітей.

БЛОК 2. «Захворювання тканин пародонту і слизової оболонки порожнини рота у дітей. Комплексна діагностика та визначення індивідуальних підходів до профілактики і лікування основних стоматологічних захворювань у дітей».

Розділи 2 Блоку:

4. Захворювання тканин пародонта у дітей: етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика.

5. Захворювання слизової оболонки порожнини рота і губ (травматичні, вірусні, грибкові, алергічні та при захворюваннях внутрішніх органів і систем) у дітей: етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика.

6. Комплексна оцінка стоматологічного статусу дитини. Визначення потреби в терапевтичній, хірургічній і ортодонтичній допомозі. Складання індивідуального плану санації ротової порожнини дитини та стоматологічної профілактики, їх проведення.

6.1. Зміст навчальної дисципліни

БЛОК 1. «Карієс, некаріозні ураження, ускладнення карієсу тимчасових і постійних зубів у дітей: клініка, діагностика, лікування».

Розділ 1. «Ураження твердих тканин тимчасових і постійних зубів у дітей: карієс, гіпоплазія емалі, флюороз, спадкові вади розвитку: етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика».

Тема № 1. Основні етапи розвитку тимчасових і постійних зубів. Строки закладки, мінералізації, прорізування і формування тимчасових і постійних зубів у дітей. Визначення чинників, що впливають на процеси розвитку зубів у дітей.

Тема № 2. Карієс тимчасових зубів у дітей. Закономірності клінічних проявів і перебігу. Діагностика, диференціальна діагностика, лікування. Особливості препарування та пломбування каріозних порожнин, вибір пломбувальних матеріалів.

Тема № 3. Карієс постійних зубів у дітей. Закономірності клінічних проявів і перебігу. Діагностика, диференціальна діагностика, лікування. Препарування та пломбування каріозних порожнин при різних формах карієсу. Вибір пломбувальних матеріалів. Загальне лікування карієсу: планування, методи.

Тема № 4. Помилки та ускладнення при лікуванні карієсу у дітей різного віку. Їх запобігання та усунення.

Тема № 5. Некаріозні ураження твердих тканин зубів у дітей: гіпоплазія, флюороз. Етіологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.

Спадкові вади розвитку твердих тканин зубів: недосконалий амелогенез, дентиногенез, дисплазія Стентона-Капдепона. Клініка, діагностика, тактика дитячого стоматолога.

Розділ № 2. «Пульпіт тимчасових і постійних зубів у дітей: етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика, лікування».

Тема № 6. Пульпіт тимчасових зубів у дітей. Закономірності клінічного перебігу у дітей

різного віку. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Вибір методу лікування пульпіту в тимчасових зубах у дітей в залежності від форми пульпіту та етапу розвитку зуба.

Тема № 7. Пульпіт постійних зубів у дітей. Закономірності клінічних проявів у дітей різного віку. Клініка, діагностика, диференційна діагностика. Вибір методу лікування пульпіту в постійних зубах у дітей в залежності від форми пульпіту та етапу розвитку зуба. Консервативний метод. Показання, методика виконання, контроль ефективності, прогноз.

Тема № 8. Лікування пульпіту постійних зубів у дітей. Вітальна і девітальна ампутація та екстирпація пульпи. Показання, методика виконання, вибір пломбувальних матеріалів для корневих пломб.

Тема № 9. Помилки і ускладнення в лікуванні пульпіту тимчасових і постійних зубів у дітей. Їх запобігання та усунення.

Розділ № 3. «Періодонтит тимчасових і постійних зубів у дітей: етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика».

Тема № 10. Періодонтит тимчасових зубів у дітей. Закономірності клінічного перебігу. Діагностика, рентгенологічна і диференційна діагностика, лікування. Вибір методу лікування. Особливості ендодонтичних втручань в тимчасових зубах. Прогноз.

Тема № 11. Періодонтит постійних зубів у дітей. Закономірності клінічного перебігу. Діагностика, рентгенологічна і диференційна діагностика, лікування. Особливості ендодонтичних втручань в постійних зубах з несформованим коренем. Прогноз.

Тема № 12. Помилки та ускладнення в діагностиці та лікуванні періодонтиту тимчасових та постійних зубів у дітей. Їх попередження та усунення.

БЛОК 2. «Захворювання тканин пародонту і слизової оболонки порожнини рота у дітей. Комплексна діагностика та визначення індивідуальних підходів до профілактики і лікування основних стоматологічних захворювань у дітей».

Розділ 4. Захворювання тканин пародонта у дітей: етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика.

Тема № 13. Методика обстеження тканин пародонта у дітей: клінічна та індексна оцінка, рентгенологічні і лабораторні методи дослідження. Індивідуальне визначення чинників ризику захворювань тканин пародонта.

Тема № 14. Основні напрямки профілактики захворювань пародонта. Професійне чищення зубів: методи, засоби, особливості проведення у пацієнтів різного віку. Вибір гігієнічних засобів для ротової порожнини в залежності від віку і стоматологічного статусу.

Тема № 15. Клініка, діагностика, диференційна діагностика та лікування гострого і хронічного катарального гінгівіту у дітей. Вибір лікарських засобів, методика їх застосування.

Тема № 16. Лікування гострого і хронічного катарального гінгівіту у дітей. Вибір лікарських засобів, методика їх застосування, механізм дії.

Тема № 17. Клініка, діагностика, диференційна діагностика та лікування гіпертрофічного гінгівіту у дітей. Вибір лікарських засобів, методика застосування.

Тема № 18. Клініка, діагностика, диференційна діагностика та лікування виразково-некротичного гінгівіту у дітей. Вибір лікарських засобів, методика застосування.

Тема № 19. Пародонтит у дітей. Клініка, діагностика, диференційна діагностика. Принципи лікування пародонтиту у дітей.

Тема № 20. Ідіопатичні хвороби тканин пародонта у дітей. Клініка, діагностика, диференційна діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.

Розділ 5. Захворювання слизової оболонки порожнини рота і губ (травматичні, вірусні, грибкові, алергічні та при захворюваннях внутрішніх органів і систем) у дітей: етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика.

Тема № 21. Герпетичний стоматит у дітей. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Характеристика основних груп протівірусних засобів.

Тема № 22. Прояви в ротовій порожнині при інфекційних захворюваннях у дітей. Тактика лікаря-стоматолога.

Тема № 23. Грибкові ураження слизової оболонки порожнини рота у дітей. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування. Характеристика основних груп протигрибкових засобів.

Тема № 24. Прояви алергії у ротовій порожнині дітей різного віку. Клініка, діагностика, лікування. Невідкладна допомога при анафілактичному шоці у дітей.

Тема № 25. Прояви в ротовій порожнині при захворюваннях системи крові у дітей. Тактика дитячого стоматолога.

Тема № 26. Прояви в ротовій порожнині при захворюваннях органів травлення та ендокринної системи у дітей. ХРАС: клініка, діагностика, лікування.

Тема № 27. Захворювання губ та язика у дітей. Самостійні та симптоматичні хейліти. Причини, клініка, діагностика, лікування

Тема № 28. Контрольне заняття.

Розділ № 6. «Комплексна оцінка стоматологічного статусу дитини. Визначення потреби в терапевтичній, хірургічній і ортодонтичній допомозі. Складання індивідуального плану санації ротової порожнини дитини та стоматологічної профілактики, їх проведення».

Тема № 29. Визначення індивідуального ризику карієсу на підставі стоматологічного обстеження дитини. Складання індивідуальної програми ендогенної та екзогенної профілактики карієсу. Засоби та методи, оцінка ефективності.

Тема № 30. Складання індивідуального плану санації ротової порожнини дитини. Диференційна діагностика карієсу та вибір методу лікування в тимчасових та постійних зубах. Сучасні ремінералізувальні засоби, пломбувальні матеріали: вибір та застосування в практиці дитячої терапевтичної стоматології.

Тема № 31: Закономірності клінічного перебігу і диференційна діагностика пульпіту тимчасових та постійних зубів у дітей. Вибір методу лікування в залежності від клінічної ситуації, алгоритми виконання, можливі ускладнення та їх попередження.

Тема № 32. Закономірності клінічного перебігу і диференційна діагностика періодонтиту тимчасових та постійних зубів у дітей. Особливості ендодонтичних втручань в тимчасових зубах і постійних зубах із несформованим коренем. Тимчасова і постійна обтурація кореневих каналів при лікуванні періодонтиту у дітей: критерії вибору, засоби, методика проведення.

Тема № 33. Травма тимчасових і постійних зубів у дітей. Причини. Клініка, діагностика. Лікування травматичних ушкоджень тимчасових і постійних зубів у дітей.

6.2. Тематичний план лекцій за блоками тематичних розділів із зазначенням основних питань, що розглядаються на лекції

№ з/п	Назва теми	Кіл-ть годин
Блок № 1. Карієс, некаріозні ураження, ускладнення карієсу тимчасових і постійних зубів у дітей: клініка, діагностика, лікування.		
1.	Некаріозні ураження твердих тканин зубів у дітей. Гіпоплазія емалі: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування. Спадкові вади розвитку твердих тканин зубів: етіологія, патогенез, класифікація, діагностика, диференційна діагностика. <ul style="list-style-type: none">• Чинники, що сприяють виникненню різних форм гіпоплазії емалі;• патогенез гіпоплазії емалі;• класифікації гіпоплазії емалі;• клінічні прояви гіпоплазії емалі різних ступенів важкості;• методи діагностики гіпоплазії емалі різних ступенів важкості;• диференційну діагностику гіпоплазії емалі різних ступенів важкості;• (внутрішньосиндромна діагностика) та гіпоплазії з іншими похідними;• захворюваннями (міжсиндромна діагностика);• послідовність і техніку виконання методики лікування легких форм гіпоплазії емалі;• послідовність і техніку виконання методики лікування тяжких форм гіпоплазії емалі;• заходи профілактики гіпоплазії емалі;• порушення виникають при недосконалому амелогенезі;	2

	<ul style="list-style-type: none"> • порушення виникають при недосконалому дентиногенезі; • порушення виникають при дисплазії Стейнтона-Капдепона. 	
2.	<p>Етіологія, патогенез, класифікація, діагностика, диференційна діагностика карієсу у дітей.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Чинники, що впливають на перебіг карієсу тимчасових і постійних зубів у дітей; • закономірності клінічного перебігу карієсу тимчасових і постійних зубів у дітей на стадії сформованого кореня; • закономірності клінічного перебігу карієсу тимчасових і постійних зубів у дітей на стадії формування кореня; • закономірності клінічного перебігу карієсу тимчасових зубів у дітей на стадії резорбції кореня. 	2
3.	<p>Методи лікування карієсу тимчасових і постійних зубів у дітей.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Методи лікування карієсу в тимчасових зубах у дітей; • методи лікування карієсу в постійних зубах у дітей; • загальне лікування карієсу у дітей; • методи місцевого лікування карієсу зубів у дітей; • метод препарування і пломбування в залежності від глибини каріозного ураження, перебігу каріозного процесу, періоду розвитку зуба, віку дитини; • методи неоперативного лікування карієсу зубів у дітей; • імпрегнаційний метод лікування карієсу; • метод ремінералізуючої терапії. 	2
4.	<p>Гострі та хронічні пульпіти тимчасових і постійних зубів у дітей: етіологія, патогенез, клініка, диференційна діагностика та лікування.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Чинники, що впливають на перебіг пульпіту у дітей; • закономірності клінічних проявів пульпіту тимчасових зубів у дітей у період формування функціональної активності пульпи; • закономірності клінічних проявів пульпіту тимчасових зубів у дітей у період функціональної зрілості пульпи; • закономірності клінічних проявів пульпіту тимчасових зубів у дітей у період згасання функціональних властивостей пульпи; • закономірності перебігу гострих пульпітів тимчасових зубів у дітей; • закономірності перебігу хронічних пульпітів тимчасових зубів у дітей; • закономірності клінічних проявів пульпіту постійних зубів у дітей у період формування функціональної активності пульпи; • закономірності клінічних проявів пульпіту постійних зубів у дітей у період функціональної зрілості пульпи; • закономірності перебігу гострих пульпітів постійних зубів у дітей; • закономірності перебігу хронічних пульпітів постійних зубів у дітей; • назвіть методи лікування пульпіту тимчасових і постійних зубів; • визначити показання та протипоказання щодо вибору методів лікування пульпітів тимчасових і постійних зубів; • послідовність дій та методику проведення девітальної ампутації в тимчасових та постійних зубах; • послідовність дій та методику проведення девітальної екстирпації в тимчасових та постійних зубах; • послідовність дій та методику проведення вітальної ампутації в тимчасових та постійних зубах; • послідовність дій та методику проведення вітальної ампутації в тимчасових та постійних зубах; • вибір методики пломбування кореневих каналів тимчасових і постійних зубів в залежності від методу лікування. 	2
5.	<p>Гострі та хронічні періодонтити тимчасових і постійних зубів у дітей: етіологія, патогенез, клініка, диференційна діагностика й лікування.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Основні етіологічні чинники періодонтитів; • патогенез періодонтитів; • класифікацію періодонтитів у дітей; 	2

	<ul style="list-style-type: none"> • періодонтити постійних та тимчасових зубів у дітей. Клініка, діагностика, диференційна діагностика; • хронічні періодонтити постійних та тимчасових зубів у дітей. Клініка, діагностика, диференційна діагностика; • хронічний гранулюючий остит. Клініка, діагностика; • хронічні періодонтити постійних зубів із незакінченим ростом коренів у дітей. Клініка, діагностика; • загострення хронічних періодонтитів у постійних зубах у дітей: особливості клініки та диференційна діагностика; • показання та протипоказання для консервативного методу лікування періодонтитів в тимчасових та постійних зубах; • лікування гострих періодонтитів в тимчасових та постійних зубах та зубах з незакінченим розвитком кореня; • методика, техніка проведення лікування хронічного періодонтиту в тимчасових та постійних зубах та зубах з незакінченим розвитком кореня; • препарати та матеріали, які використовуються для постійного пломбування корневих каналів тимчасових та постійних зубів. 	
Разом за Блок 1.		10
БЛОК № 2. Захворювання тканин пародонта і слизової оболонки порожнини рота у дітей. Комплексна діагностика та визначення індивідуальних підходів до профілактики і лікування основних стоматологічних захворювань у дітей.		
6.	<p>Захворювання пародонту у дітей: етіологія, патогенез. Гінгівіти, пародонтити, пародонтальний синдром у дітей: розповсюдженість, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування та профілактика.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Визначення поняття «пародонт». Будова ясенної борозди. • Склад ясенної рідини, її функції. • Особливості будови тканин пародонту у дітей в період тимчасового прикусу. • Особливості будови тканин пародонту у дітей в період змінного прикусу. • Особливості будови тканин пародонту у дітей в період постійного прикусу. • Рентгенологічна характеристика будови тканин пародонту у дітей. • Фактори ризику розвитку захворювань пародонту у дітей. • Класифікації захворювань пародонту. • Місцеві етіологічні фактори розвитку захворювань пародонту у дітей. • Загальні етіологічні фактори розвитку захворювань пародонту у дітей. • Роль зубного нальоту у розвитку захворювань пародонту. Мікробний пейзаж порожнини рота. • Патогенез захворювань пародонту. • Оцінка стоматологічного статусу при діагностиці захворювань пародонту. • Методики визначення гігієнічного стану порожнини рота у дітей. • Методики визначення стану пародонта у дітей. • Роль біологічних проб при визначенні стану пародонта у дітей. • Рентгенологічна характеристика захворювань пародонта у дітей. • Загальна характеристика захворювань пародонту. Діагностичні критерії. • Гінгівіт у дітей: класифікація, етіологія, клініка, принципи лікування. 	2
7.	<p>Захворювання пародонту у дітей: етіологія, патогенез. Гінгівіти, пародонтити, пародонтальний синдром у дітей: розповсюдженість, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування та профілактика.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Пародонтит у дітей: етіологія, клініка, диференційна діагностика, принципи лікування. • Ідіопатичні захворювання пародонту у дітей (цукровий діабет, кератодермія, гистиоцитоз). Диференціальна діагностика з гінгівітами і пародонтиту. • Основні принципи лікування захворювань пародонту. • Основні етапи місцевого лікування захворювань пародонту. • Основні етапи загального лікування захворювань пародонту. • Роль професійної гігієни порожнини рота в лікуванні захворювань пародонту. • Особливості антибактеріальної терапії захворювань пародонту у дітей. <p>Профілактика захворювань пародонту у дітей.</p>	2

8.	<p>Особливості будови та функції слизової оболонки порожнини рота (СОПР) у дітей. Вірусні ураження СОПР: клініка, діагностика, лікування та профілактика.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Чинники, що сприяють виникненню вірусних захворювань у дітей. • Патогенез розвитку вірусних захворювань у дітей. • Методи діагностики вірусних захворювань у дітей. • Диференційна діагностика вірусних захворювань: внутрішньосиндромна та міжсиндромна. • Зміни слизової оболонки ротової порожнини при герпесі. • Зміни слизової оболонки ротової порожнини при вітряній віспі. • Зміни слизової оболонки ротової порожнини при кору. • Зміни слизової оболонки ротової порожнини при інфекційному мононуклеозі. • Зміни слизової оболонки ротової порожнини при гострих респіраторних вірусних хворобах. • Зміни слизової оболонки ротової порожнини при краснусі. • Зміни слизової оболонки ротової порожнини при скарлатині. • Зміни слизової оболонки ротової порожнини при кашлюці. • Зміни слизової оболонки ротової порожнини при дифтерії. • - Лікарські засоби, які використовуються при лікуванні вірусних захворювань: при етіотропному, патогенетичному і симптоматичному лікуванні. 	2
9.	<p>Грибкові ураження СОПР у дітей. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика. Алергічні ураження СОПР у дітей. Етіологія, патогенез, діагностика, лікування.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Фактори, що сприяють розвитку кандидозів у порожнині рота у дітей і підлітків, шляхи їх інфікування. • Фізіологічні особливості будови слизової оболонки порожнини рота у дітей, які сприяють розвитку кандидозу. • Клінічна характеристика гострого кандидозу. • Клінічна характеристика хронічного кандидозу. • Особливості клінічного перебігу кандидостоматита у дітей, хворих на цукровий діабет, гострий лейкоз, ВІЛ - інфекцію. • Диференційна діагностика кандидозів. • Профілактика і лікування грибкових захворювань у дітей. • Етіологія і патогенез алергічних захворювань на СОПР. • Класифікація алергічних реакцій. • Діагностика алергічних захворювань • Профілактика алергічних захворювань • Механізм розвитку алергічних реакцій негайного типу. • Механізм розвитку алергічних реакцій сповільненого типу. • Невідкладна допомога при анафілактичному шоці. • Етіологія і патогенез медикаментозного стоматиту. • Особливості клінічного перебігу медикаментозного стоматиту. Лікування. • Діагностика та дифдіагностика медикаментозного стоматиту. • Етіологія і патогенез БЕЕ. Форми. • Клініка і прояви на слизовій БЕЕ. • Діагностика та дифдіагностика БЕЕ. 	2
10.	<p>Прояви в порожнині рота при захворюваннях системи крові у дітей. Клініка, діагностика, тактика дитячого стоматолога.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Класифікація, етіологія та патогенез захворювань органів кровотворення. • Види патологічних змін на слизовій оболонці порожнини рота при захворюваннях органів кровотворення. • Загальна характеристика клінічних проявів захворювань органів кровотворення. • Основні принципи комплексного лікування захворювань органів кровотворення та їх проявів на СОПР у дітей. • Рекомендації щодо догляду за порожниною рота при захворюваннях органів кровотворення та їх проявах на СОПР у дітей. 	2
Разом за Блок 2.		10
ВСЬОГО годин лекцій		20

6.3. Тематичний план практичних занять за блоками навчальних розділів із зазначенням основних питань, що розглядаються на практичному занятті

№ п/п	Назва теми	Кіль-ть годин
	Блок 1. Карієс, некаріозні ураження, ускладнення карієсу тимчасових і постійних зубів у дітей: клініка, діагностика, лікування.	68
	Розділ 1. Ураження твердих тканин тимчасових і постійних зубів у дітей: карієс, гіпоплазія емалі, флюороз, спадкові вади розвитку. етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика. 8 семестр.	
1.	Інструктаж з техніки безпеки при роботі в стоматологічному кабінеті. Основні стадії розвитку тимчасових і постійних зубів. Строки закладки, мінералізації, прорізування та формування тимчасових і постійних зубів у дітей. Визначення чинників, що впливають на процеси розвитку зуба дитини <ul style="list-style-type: none"> • інструктаж з техніки безпеки • гістогенез тимчасових і постійних зубів • стадії розвитку тимчасових і постійних зубів у дітей • строки закладки та мінералізації тимчасових і постійних зубів у дітей • строки прорізування та формування тимчасових і постійних зубів у дітей • класифікація некаріозних уражень твердих тканин зуба • основні причини виникнення вад твердих тканин зубів в період фолікулярного розвитку. 	2
2.	Некаріозні ураження твердих тканин зуба у дітей. Фактори, що призводять до розвитку некаріозних уражень в ембріональному та постембріональному періодах. Класифікація вад розвитку твердих тканин зуба у дітей. Гіпоплазія емалі: етіологія, клінічний перебіг, діагностика, диференційна діагностика. Тактика дитячого стоматолога при різних формах захворювання. <ul style="list-style-type: none"> • основні фактори, що призводять до розвитку некаріозних уражень в ембріональному та постембріональному періодах; • класифікація вад розвитку твердих тканин зуба у дітей; • класифікація гіпоплазії емалі; • етіологія, патогенез гіпоплазії емалі; • клінічний перебіг гіпоплазії емалі; • діагностика та диференційна діагностика гіпоплазії емалі; • заходи профілактики гіпоплазії емалі. 	2
3.	Флюороз зубів у дітей: етіологія, патогенез, клінічні прояви, лікування. Техніка реставрації зубів за допомогою сучасних фотополімерних композиційних матеріалів. Спадкові вади розвитку твердих тканин зуба: недосконалий амелогенез, дентиногенез, дисплазія Стентона-Капдепона. Клініка, діагностика, тактика дитячого стоматолога. <ul style="list-style-type: none"> • концепція етіології та патогенезу флюорозу зубів; • класифікації флюорозу зубів за ВООЗ, Р.Д.Габовичем, В.К.Патрікеєвим, Г.Д.Овруцьким, А.К.Ніколішним; • клінічні прояви флюорозу зубів різних ступенів важкості; • діагностика та диференційна діагностика флюорозу зубів різних ступенів важкості (внутрішньосиндромна діагностика) та флюорозу з іншими похідними захворюваннями (міжсиндромна діагностика); • послідовність та техніка виконання різних методик лікування легких форм флюорозу зубів; • заходи та засоби профілактики флюорозу зубів (первинної і вторинної); • класифікація спадкових вад розвитку твердих тканин зуба; • клінічні прояви недосконалого амелогенезу; • діагностика та диференційна діагностика недосконалого амелогенезу; • клінічні прояви недосконалого дентиногенезу; • діагностика та диференційна діагностика недосконалого дентиногенезу; • клінічні прояви дисплазії Стентона-Капдепона; 	2

	<ul style="list-style-type: none"> • діагностика та диференційна діагностика дисплазії Стентона-Капдепона. 	
4.	<p>Етіологія та патогенез карієсу. Розповсюдженість та інтенсивність карієсу в дітей у віковому аспекті. Чинники, що впливають на рівень захворюваності карієсом. Клінічна класифікація карієсу в дитячому віці.</p> <ul style="list-style-type: none"> • концепція етіології та патогенезу; • основні показники карієсу зубів; • патогенетичні механізми розвитку карієсу зубів; • чинники, що впливають на рівень захворюваності карієсом зубів у дітей; • зміни поширеності та інтенсивності карієсу зубів у дітей в різні вікові періоди; • чим відрізняється класифікація карієсу зубів за Т.Ф. Виноградовою від загальноприйнятої класифікації. 	2
5.	<p>Карієс тимчасових зубів у дітей. Закономірності клінічних проявів і перебігу. Діагностика, диференційна діагностика. Лікування карієсу тимчасових зубів у дітей різного віку. Препарування та пломбування каріозних порожнин при різних формах карієсу. Вибір пломбувальних матеріалів для тимчасових зубів у дітей. Показання та проведення ART-методики й імпрегнаційного методу лікування карієсу тимчасових зубів у дітей.</p> <ul style="list-style-type: none"> • чинники, що впливають на перебіг карієсу тимчасових зубів у дітей; • закономірності клінічного перебігу карієсу тимчасових зубів у дітей на стадії формування кореня; • закономірності клінічного перебігу карієсу тимчасових зубів у дітей на стадії сформованого кореня; • закономірності клінічного перебігу карієсу тимчасових зубів у дітей на стадії резорбції кореня; • диференційна діагностика карієсу тимчасових зубів у дітей; • загальні принципи та етапи препарування каріозних порожнин; • методи лікування карієсу тимчасових зубів; • показання та послідовність проведення ART-методики; • особливості препарування каріозних порожнин усіх класів за Блеком у тимчасових зубах; • показання до застосування та методика проведення імпрегнаційного методу; • механізм дії імпрегнаційного методу. 	4
6.	<p>Карієс постійних зубів у дітей. Закономірності клінічних проявів і перебігу. Діагностика, диференційна діагностика. Лікування карієсу постійних зубів у дітей різного віку. Препарування та пломбування каріозних порожнин при різних формах карієсу. Вибір пломбувальних матеріалів.</p> <ul style="list-style-type: none"> • чинники, що впливають на перебіг карієсу постійних зубів у дітей; • закономірності клінічного перебігу карієсу постійних зубів у дітей на стадії формування кореня; • клінічні ознаки початкового карієсу в постійних зубах у дітей; • клінічні ознаки поверхневого карієсу постійних зубах у дітей; • клінічні ознаки середнього карієсу постійних зубах у дітей; • клінічні ознаки глибокого карієсу постійних зубах у дітей; • диференційна діагностика карієсу постійних зубів у дітей; • способи препарування каріозних порожнин: механічний, хіміко-механічний, кінетичний, ультразвуковий, лазерний; • особливості препарування каріозних порожнин усіх класів за Блеком; • пломбувальні матеріали, що застосовуються при лікуванні глибокого карієсу постійних зубів у дітей; • особливості вибору пломбувального матеріалу в залежності від ступеня активності карієсу; • показання для використання СІЦ в постійних зубах у дітей; • показання для використання компомерів в постійних зубах у дітей; • показання для використання композитів в постійних зубах у дітей; • показання для використання амальгами в постійних зубах у дітей. 	4
7.	<p>Загальне лікування карієсу в дітей: планування, засоби та методи. Ремінералізуюча терапія: показання до застосування, контроль ефективності. Профілактика карієсу</p>	2

	<p>тимчасових і постійних зубів у дітей.</p> <ul style="list-style-type: none"> • вплив загальних соматичних захворювань на виникнення карієсу; • вплив раціону харчування на виникнення карієсу; • лікарські засоби, які застосовуються при загальному лікуванні карієсу; • показання для застосування препаратів фтору; • показання для застосування препаратів кальцію та фосфору; • показання до застосування полівітамінних комплексів; • показання до застосування імуномодуляторів; 	
8.	<p>Помилки та ускладнення при лікуванні карієсу в дітей різного віку. Їх запобігання та усунення.</p> <p>Контроль змістового модуля 1.</p> <p>Оцінювання рефератів за темами змістового модуля 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • техніка естетичної реставрації постійних зубів у дітей із застосуванням сучасних композиційних матеріалів; • оптичні властивості постійних зубів у дітей та підлітків; • спадкові вади розвитку твердих тканин зубів: недосконалий амелогенез. Клінічні прояви, діагностика, тактика дитячого стоматолога; • спадкові вади розвитку твердих тканин зубів: недосконалий дентиногенез. Клінічні прояви, діагностика, тактика дитячого стоматолога; • інструменти для препарування каріозних порожнин. Інструменти для обробки пломб; • засоби для ізоляції операційного поля. Використання кофердаму у дітей. 	2
	Всього за Розділом 1 (8 семестр).	20
	Розділ 2. Пульпіти тимчасових і постійних зубів у дітей: етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика (9 семестр).	20
9.	<p>Анатомо-фізіологічні особливості будови пульпи тимчасових і постійних зубів у дітей. Етіологія, сучасні уявлення про патогенез пульпіту тимчасових і постійних зубів у дітей.</p> <p>Класифікація пульпіту</p> <ul style="list-style-type: none"> • клітинний склад пульпи • періоди розвитку пульпи в постійних і тимчасових зубах • шари пульпи та їх кількість, з яких клітин вони складаються • основні функції пульпи • функції пульпи на різних етапах розвитку • що таке «гістіон», яка його функція у пульпі • шар пульпи, що містить одонтобласти, яка їх функція • анатомо-фізіологічні особливості будови пульпи тимчасових і постійних зубів згідно віку дитини • анатомо-фізіологічні особливості будови пульпи тимчасових і постійних зубів на різних етапах їх розвитку, їх вплив на етіологію, патогенез, перебіг пульпітів у дітей • фізіологічний стан пульпи тимчасових і постійних зубів згідно віку дитини • особливості будови коронкової та кореневої пульпи в тимчасових зубах • особливості перебігу запалення при різних формах пульпітів • основні етіологічні чинники пульпітів • патогенез різних форм пульпітів у дітей • класифікацію пульпітів у дітей. 	4
10.	<p>Пульпіт тимчасових зубів у дітей. Закономірності клінічного перебігу у дітей різного віку. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Вибір методу лікування пульпіту в тимчасових зубах у дітей в залежності від форми пульпіту та стадії розвитку зуба</p> <ul style="list-style-type: none"> • закономірності клінічних проявів пульпіту тимчасових зубів у дітей у період формування функціональної активності пульпи • закономірності клінічних проявів пульпіту тимчасових зубів у дітей у період функціональної зрілості пульпи • закономірності клінічних проявів пульпіту тимчасових зубів у дітей у період згасання функціональних властивостей пульпи 	4

	<ul style="list-style-type: none"> • закономірності перебігу гострих пульпітів тимчасових зубів у дітей • закономірності перебігу хронічних пульпітів тимчасових зубів у дітей • диференційна діагностика гострих форм пульпітів тимчасових зубів у дітей • диференційна діагностика хронічних форм пульпітів тимчасових зубів у дітей • методи лікування пульпітів тимчасових зубів у дітей • вибір методу лікування пульпіту в тимчасових зубах у дітей в залежності від форми пульпіту та етапу розвитку зуба 	
11.	<p>Пульпіт постійних зубів у дітей. Закономірності клінічних проявів у дітей різного віку. Клініка, діагностика, диференційна діагностика. Вибір методу лікування пульпіту в постійних зубах у дітей в залежності від форми пульпіту та стадії розвитку зуба. Консервативний метод. Показання, методика виконання, контроль ефективності, прогноз</p> <ul style="list-style-type: none"> • класифікації пульпітів в постійних зубах у дітей • клінічні прояви пульпіту в постійних зубах у дітей в залежності від періоду розвитку зуба, етіологічного фактора і соматичного здоров'я дитини • методи лікування пульпітів в постійних зубах у дітей • етапи консервативного методу лікування пульпіту • показання та протипоказання до застосування консервативного методу лікування пульпіту • техніка виконання консервативного методу лікування пульпіту. 	4
12.	<p>Лікування пульпіту постійних зубів у дітей. Вітальна та девітальна ампутація й екстирпація пульпи. Показання, методика виконання, вибір пломбувальних матеріалів для кореневої пломби</p> <ul style="list-style-type: none"> • показання до методу вітальної ампутації пульпи в постійних • антисептики і лікувальні пасти, які використовують при виконанні методики • вітальної ампутації та вітальної екстирпації пульпи • техніку виконання методики вітальної ампутації пульпи • терміни медичної реабілітації дітей, яким проведено лікування пульпіту методом вітальної ампутації пульпи • прогноз лікування методом вітальної ампутації пульпи • показання до методу вітальної екстирпації пульпи • техніку виконання методики вітальної екстирпації пульпи • лікувальні пасти, що використовують при виконанні методики вітальної екстирпації пульпи в зубах із несформованим коренем • поняття «апексогенез» та «апексифікація» • прогноз лікування методом вітальної екстирпації пульпи • показання до методу девітальної ампутації та екстирпації пульпи в постійних зубах • девіталізуючі та лікувальні пасти, що використовують при виконанні методики девітальної ампутації та екстирпації пульпи • техніка виконання, методики девітальної ампутації та екстирпації пульпи • класифікація пломбувальних матеріалів для obturaції корневих каналів. 	4
13.	<p>Помилки в лікуванні пульпіту тимчасових і постійних зубів у дітей. Ускладнення, їх запобігання й усунення. Профілактика пульпіту в дітей.</p> <p>Контроль змістового модуля 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • групи помилок і ускладнень, які спостерігаються при лікуванні пульпітів • помилки при діагностиці пульпітів • помилки і ускладнення, які виникають при проведенні вітальних методів лікування пульпітів • помилки і ускладнення, що виникають під час проведення девітальних методів лікування пульпітів • помилки, які можуть виникнути при розкритті порожнини зуба та механічній обробці корневих каналів • ускладнення, що можуть виникнути під час роботи з ендодонтичним інструментарієм • методи та засоби для попередження відлому інструмента в каналі • ускладнення після лікування пульпіту у дітей • методи профілактики пульпіту у дітей. 	4

	Розділ 3. Періодонтити тимчасових і постійних зубів у дітей: етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика. Травма тимчасових і постійних зубів у дітей (9 семестр).	28
14.	<p>Періодонтит тимчасових зубів у дітей. Закономірності клінічного перебігу періодонтиту тимчасових зубів у дітей. Клініка, діагностика, диференційна діагностика. Лікування періодонтиту тимчасових зубів у дітей. Показання до вибору методу лікування. Техніка виконання. Особливості ендодонтичного втручання в тимчасових зубах. Прогноз.</p> <ul style="list-style-type: none"> • закономірності клінічних проявів хронічних періодонтитів тимчасових зубів • закономірності клінічних проявів загострення хронічного періодонтиту в тимчасових зубах • діагностика та диференційна діагностика періодонтитів тимчасових зубів • методи лікування періодонтитів у тимчасових зубах у дітей • показання та протипоказання до вибору методів лікування періодонтитів в тимчасових зубах у дітей. • лікування гострого періодонтиту в тимчасових зубах • шляхи відтоку ексудату з періодонту • лікування хронічного періодонтиту в тимчасових зубах • групи лікарських засобів для лікування періодонтитів в тимчасових зубах • пломбувальні матеріали для obturaції корневих каналів в тимчасових зубах. 	4
15.	<p>Періодонтит постійних зубів у дітей. Закономірності клінічного перебігу. Діагностика, рентгенологічна і диференційна діагностика, лікування. Особливості ендодонтичного втручання в постійних зубах з несформованим коренем. Техніка виконання. Прогноз</p> <ul style="list-style-type: none"> • закономірності клінічних проявів хронічних періодонтитів постійних зубів • закономірності клінічних проявів загострення хронічного періодонтиту в постійних зубах • діагностика та диференційна діагностика періодонтитів постійних зубів • методи лікування періодонтитів у постійних зубах у дітей • показання та протипоказання до вибору методів лікування періодонтитів в постійних зубах у дітей • лікування гострого періодонтиту в постійних зубах • шляхи відтоку ексудату з періодонту • лікування хронічного періодонтиту в постійних зубах • групи лікарських засобів для лікування періодонтитів в постійних зубах • пломбувальні матеріали для obturaції корневих каналів в постійних зубах. 	4
16.	<p>Помилки й ускладнення в діагностиці та лікуванні періодонтиту тимчасових і постійних зубів у дітей. Їх попередження та усунення. Рентгенологічна діагностика карієсу і його ускладнень у дітей</p> <ul style="list-style-type: none"> • помилки, що виникають при діагностиці періодонтитів • помилки, що виникають при ендодонтичній обробці кореневого каналу. • помилки, що виникають при медикаментозній обробці кореневого каналу • помилки, що виникають при пломбуванні корневих каналів в різні вікові періоди розвитку дитини • ускладнення, що виникають при неправильній діагностиці та лікуванні періодонтитів у дітей • показання до видалення постійних зубів з несформованими коренями, що уражені періодонтитом • показання до видалення постійних зубів у дітей, що уражені періодонтитом • рентгенологічне дослідження при карієсі зубів • рентгенологічне дослідження при пульпітах тимчасових і постійних зубів у дітей • основні рентгенологічні ознаки різних форм хронічних періодонтитів • диференційна діагностика карієсу, пульпіту, періодонтиту тимчасових та постійних зубів у дітей. 	4
17.	<p>Класифікація травм тимчасових у дітей. Клініка, діагностика, диференційна діагностика. Можливі ускладнення. Прогноз. Лікування травматичних уражень тимчасових зубів у дітей</p>	4

	<ul style="list-style-type: none"> • гостра травма тимчасових зубів у дітей • клініка, діагностика, лікувальна тактика травм тимчасових зубів у дітей • можливі ускладнення після гострої травми тимчасових зубів • невідкладна допомога при травмі тимчасових зубів у дітей 	
18.	<p>Класифікація травм постійних зубів у дітей. Клініка, діагностика, диференційна діагностика. Можливі ускладнення. Прогноз. Лікування травматичних уражень постійних зубів у дітей</p> <ul style="list-style-type: none"> • гостра травма постійних зубів у дітей • клініка, діагностика, лікувальна тактика травм постійних зубів у дітей • можливі ускладнення після гострої травми постійних зубів у дітей • невідкладна допомога при травмі постійних зубів у дітей • неускладнений перелом коронкової частини постійного зуба в межах емалі та дентину. Клініка, діагностика, лікувальна тактика • ускладнений перелом коронкової частини постійного зуба з оголенням пульпи. Клініка, діагностика, лікувальна тактика • перелом кореня постійного зуба. Клініка, діагностика, лікувальна тактика • струс, підвивих, вивих постійного зуба. Клініка, діагностика, лікувальна тактика. 	4
19.	<p>Підсумковий тестовий контроль. Контроль засвоєння практичних навичок:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вміти проводити імпрегнаційне лікування карієсу тимчасових зубів (метод сріблення) • вміти препарувати каріозні порожнини I - V класів в тимчасових і постійних зубах із урахуванням виду пломбувального матеріалу • вміти пломбувати каріозні порожнини I - V класів в тимчасових та постійних зубах сучасними пломбувальними матеріалами • вміти проводити ремінералізуючу терапію гострого початкового карієсу • вміти лікувати гострий глибокий карієс тимчасових і постійних зубів у дітей із застосуванням засобів цинкоксид-евгенолової пасти. • вміти лікувати гострий глибокий карієс постійних зубів у дітей із застосуванням засобів на основі гідроксиду кальцію • вміти призначати загальне лікування карієсу • вміти застосувати лікувальні прокладки під час лікування карієсу тимчасових зубів у дітей • вміти застосувати лікувальні прокладки під час лікування карієсу постійних зубів у дітей • перерахувати послідовність дій під час лікування пульпіту тимчасових зубів ампутаційним методом • перерахувати послідовність дій під час лікування пульпіту тимчасових зубів екстирпаційним методом • перерахувати послідовність дій під час лікування пульпіту постійних зубів ампутаційним методом • перерахувати послідовність дій під час лікування пульпіту постійних зубів екстирпаційним методом • вміти проводити лікування пульпіту у дітей консервативним методом • вміти виконати вітальну ампутацію пульпи в постійному зубі у дитини. • вміти виконати вітальну екстирпацію пульпи в постійному зубі у дитини • вміти вибирати пломбувальний матеріал та пломбувати кореневі канали з урахуванням стадії розвитку тимчасового та постійного зуба • вміти вибирати метод лікування періодонтиту тимчасового зуба в залежності від форми періодонтиту з урахуванням стадії розвитку тимчасового зуба • вміти вибирати метод лікування періодонтиту тимчасового зуба в залежності від форми періодонтиту з урахуванням стадії розвитку постійного зуба. • вміти провести механічну обробку кореневих каналів тимчасового і постійного зуба з урахуванням стадії розвитку кореня • вміти провести медикаментозну обробку кореневих каналів тимчасового зуба у дитини з урахуванням стадії розвитку кореня • вміти провести медикаментозну обробку кореневих каналів постійного зуба у дитини з урахуванням стадії розвитку кореня 	4

	<ul style="list-style-type: none"> • вміти проводити тимчасову obturaцію кореневого каналу гідроксид • кальцій-вмістними препаратами при лікуванні постійних зубів у дітей • вміти вибирати матеріал для кореневої пломби в тимчасовому зубі у дитини з урахуванням стадії розвитку кореня • вміти вибирати матеріал для кореневої пломби в постійному зубі у дитини з урахуванням стадії розвитку кореня • вміти запломбувати кореневі канали в тимчасовому зубі у дитини з урахуванням стадії розвитку кореня • вміти запломбувати кореневі канали в постійному зубі у дитини з урахуванням стадії розвитку кореня • вміти читати та аналізувати рентгенограми зубів та кісток щелепно-лицевої ділянки у дітей різного віку • вміти діагностувати гостру травму тимчасових зубів у дітей • вміти визначати лікувальну тактику та проводити лікування при гострій травмі тимчасових зубів у дітей • вміти визначати лікувальну тактику та проводити лікування при гострій травмі постійних зубів у дітей з урахуванням стадії розвитку кореня 	
20.	<p>Захист історії хвороби. Контроль Блоку № 3. Оцінювання індивідуальної роботи за Розділом 3.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Застосування сучасних ендодонтичних технік при лікуванні ускладнень карієсу в тимчасових зубах у дітей. • Застосування сучасних ендодонтичних технік при лікуванні ускладнень карієсу в постійних зубах у дітей. • Машинні та ручні техніки, ультразвукова та лазерна обробка корневих каналів. • Пломбування корневих каналів постійних зубів у дітей із застосуванням розігрітої та термопластифікованої гутаперчі. • Лікарські засоби, які використовуються під час лікування ускладненого карієсу в тимчасових та постійних зубах у дітей. Способи їх застосування. • Травми тимчасових і постійних зубів у дітей. Класифікація. Клініка, діагностика, диференційна діагностика. • Особливості перебігу в різні вікові періоди. Можливі ускладнення. 	4
	РАЗОМ за Розділами 2, 3 Блоку 1 у 9-му семестрі.	48
	БЛОК 2. Захворювання тканин пародонту і слизової оболонки порожнини рота у дітей. Комплексна діагностика та визначення індивідуальних підходів до профілактики і лікування основних стоматологічних захворювань у дітей. 10 семестр.	52
	Розділ 4. Захворювання тканин пародонта у дітей: етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика.	12
21.	<p>Клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування катарального, гіпертрофічного, виразково-некротичного гінгівітів у дітей Вибір лікарських засобів, методика їх застосування.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Анатомо-гістологічна будова пародонту у дітей. - Етіологія та патогенез захворювань пародонту. - Методи діагностики захворювань пародонту у дітей. - Закономірності клінічних проявів хронічного катарального гінгівіту у дітей різного віку. - Закономірності клінічних проявів гіпертрофічного гінгівіту у дітей різного віку. - Закономірності клінічних проявів виразково-некротичного гінгівіту у дітей різного віку. - Диференційна діагностика різних форм гінгівіту у дітей. - Диференційна діагностика хронічних форм гінгівіту у дітей. - Методи лікування катарального гінгівіту. - Методи лікування виразково-некротичного гінгівіту. - Методи лікування гіпертрофічного гінгівіту. - Методи профілактики захворювань пародонту у дітей. 	4

22.	<p>Клініка, діагностика, диференційна діагностика пародонтиту у дітей. Принципи лікування пародонтиту у дітей.</p> <p>Тактика лікаря-стоматолога.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Етіологія та патогенез пародонтиту у дітей. - Методи діагностики пародонтиту у дітей. - Закономірності клінічних проявів хронічного локалізованого та генералізованого пародонтиту у дітей різного віку. - Диференційна діагностика пародонтиту у дітей. - Методи лікування пародонтиту у дітей. - Методи фізіотерапевтичного лікування та фітотерапія пародонтиту у дітей. - Методи профілактики захворювань пародонту у дітей. 	4
23.	<p>Пародонтальний синдром у дітей. Клініка, діагностика. Тактика лікаря-стоматолога. Контроль змістового модуля I.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Етіологія та патогенез пародонтального синдрому у дітей. - Методи діагностики пародонтального синдрому у дітей. - Закономірності клінічних проявів швидко прогресуючого лізису у дітей при некомпенсованому цукровому діабеті та при синдромі Папійона-Лефевра. - Закономірності клінічних проявів спадкової нейтропенії. - Закономірності клінічних проявів при гістіоцитозах. - Закономірності клінічних проявів при ретикулоендотеліозах, ліпоїдозах, гіпоімуноглобулінемії. - Тактика лікаря-стоматолога при лікуванні пацієнтів з пародонтальними синдромами. 	4
<p><i>Розділ 5. Захворювання слизової оболонки порожнини рота і губ (травматичні, вірусні, грибкові, алергічні та при захворюваннях внутрішніх органів і систем) у дітей: етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика.</i></p>		20
24.	<p>Гострий герпетичний стоматит у дітей. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Етіологія гострого герпетичного стоматиту у дітей. - Патогенез гострої герпетичної інфекції. - Методи діагностики гострого герпетичного стоматиту. - Періоди розвитку гострого герпетичного стоматиту. - Клінічні ознаки гострого герпетичного стоматиту різних ступенів важкості – легкої, середньої та важкої. - Диференційна діагностика ГГС різних ступенів важкості (внутрішньосиндромна діагностика). - Диференційна діагностика ГГС різних ступенів важкості з іншими захворюваннями (міжсиндромна діагностика). - Етапи лікування легкої форми гострого герпетичного стоматиту. - Етапи лікування середньо-тяжкої форми гострого герпетичного стоматиту. - Етапи лікування тяжкої форми гострого герпетичного стоматиту. - Лікарські засоби, що застосовуються на різних етапах лікування гострого герпетичного стоматиту у дітей. - Засоби та заходи профілактики гострого герпетичного стоматиту у дітей 	4
25.	<p>Грибкові ураження слизової оболонки порожнини рота у дітей. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Визначення поняття кандидозу. - Етіологія та патогенез грибкових стоматитів у дітей. - Чинники, що впливають на перебіг кандидозу у дітей. - Закономірності клінічних проявів різних ступенів гострого кандидозу у дітей. - Закономірності клінічних проявів різних ступенів хронічного кандидозу у дітей. - Методи діагностики грибкового стоматиту. - Етапи лікування гострого кандидозу у дітей. - Етапи лікування хронічного кандидозу. - Лікарські засоби, що застосовуються на різних етапах лікування кандидозу у дітей. - Засоби та заходи профілактики кандидозу у дітей. - Фармакологічні властивості лікарських препаратів, що застосовуються при лікуванні 	4

	<p>грибкових стоматитів.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Лікарські препарати, що застосовуються для лікування та профілактики кандидозу. 	
26.	<p>Прояви алергії у порожнині рота дітей різного віку. Хронічний рецидивуючий афтозний стоматит. Клініка, діагностика, лікування та профілактика.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Етіологія, патогенез алергічних стоматитів. - Основні клінічні прояви алергії на слизовій оболонці порожнини рота. - Діагностика, диференційна діагностика алергічних стоматитів. - Невідкладна допомога при алергічних реакціях негайного типу. - Лікування алергічних стоматитів. - Етіологія та патогенез ХРАС. - Принципи діагностики та диференційної діагностики ХРАС. - Клінічна картина та перебіг ХРАС у дітей. - Тактика лікаря стоматолога при ХРАС. 	4
27.	<p>Захворювання губ та язика у дітей. Самостійні та симптоматичні хейліти. Причини, клініка, діагностика, лікування, тактика дитячого лікаря-стоматолога.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Дайте визначення поняттю «хейліт». - Етіологічні чинники, механізми розвитку, клініка, диференційна діагностика і лікування травматичного хейліту. - Етіологічні чинники, механізми розвитку, клініка, диференційна діагностика і лікування ексфоліативного хейліту. - Етіологічні чинники, механізми розвитку, клініка, диференційна діагностика і лікування алергічного хейліту. - Етіологічні чинники, механізми розвитку, клініка, диференційна діагностика і лікування метеорологічного хейліту. - Етіологічні чинники, механізми розвитку, клініка, диференційна діагностика і лікування гландулярного хейліту. - Етіологічні чинники, механізми розвитку, клініка, диференційна діагностика і лікування мікробного хейліту. - Етіологічні чинники, механізми розвитку, клініка, диференційна діагностика і лікування атипичного хейліту. - Етіологічні чинники, механізми розвитку, клініка, диференційна діагностика і лікування екзематозного хейліту. - Етіологічні чинники, механізми розвитку, клініка, диференційна діагностика і лікування макрохейліту (синдрому Мелькерсона-Розенталя). - Етіологічні чинники, механізми розвитку, клініка, диференційна діагностика і лікування хронічної тріщини губи. - Етіологічні чинники, механізми розвитку, клініка, диференційна діагностика і лікування десквамативного глоситу. - Етіологічні чинники, механізми розвитку, клініка, диференційна діагностика і лікування чорного волосатого язика. - Етіологічні чинники, механізми розвитку, клініка, диференційна діагностика і лікування ромбоподібного глоситу. - Етіологічні чинники, механізми розвитку, клініка, диференційна діагностика і лікування борозенчастого язика. 	4
28.	<p>Прояви в порожнині рота при інфекційних захворюваннях, при захворюваннях системи крові, шлунково-кишкового тракту та ендокринної системи у дітей.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Чинники, що приводять до виникнення захворювань внутрішніх органів і систем, шлунково-кишкового тракту та ендокринної системи у дітей. - Особливості патогенезу захворювань внутрішніх органів і систем, шлунково-кишкового тракту та ендокринної системи у дітей. - Основні закономірності клінічних проявів різних захворювань внутрішніх органів і систем, шлунково-кишкового тракту та ендокринної системи у дітей. - Клінічна картина та перебіг захворювань внутрішніх органів і систем, а також прояви на СОПР у дітей, - Диференційна діагностика клінічних проявів захворювань внутрішніх органів і систем, шлунково-кишкового тракту та ендокринної системи у дітей на СОПР. 	4

	<ul style="list-style-type: none"> - Елементи ураження СОПР, які виникають при патології внутрішніх органів і систем, шлунково-кишкового тракту та ендокринної системи у дітей. - Особливості ураження СОПР при захворюваннях крові. Елементи ураження СОПР при захворюваннях крові, їх локалізація та характеристика. - Лікування захворювань внутрішніх органів і систем, шлунково-кишкового тракту та ендокринної системи у дітей. - Лікарські засоби для симптоматичної терапії захворювань внутрішніх органів і систем, шлунково-кишкового тракту та ендокринної системи у дітей. - Спільне (симптоматичне) лікування з лікарем-спеціалістом з даної патології. 	
	<p><i>Розділ № 6. «Комплексна оцінка стоматологічного статусу дитини. Визначення потреби в терапевтичній, хірургічній і ортодонтичній допомозі. Складання індивідуального плану санації ротової порожнини дитини та стоматологічної профілактики, їх проведення».</i></p>	32
29.	<p>Основні напрямки профілактики карієсу зубів. Загальні та місцеві карієсогенні чинники. Ендогенна та екзогенна профілактика карієсу. Засоби та методи, оцінка ефективності.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Карієсогенна ситуація порожнини рота. - Місцеві та загальні карієсогенні фактори порожнини рота у дітей. - Методи ендогенної профілактики - Методи екзогенної профілактики. - Методика проведення герметизації фісур. 	4
30.	<p>Особливості перебігу, діагностики та лікування карієсу тимчасових та постійних зубів у дітей. Сучасні пломбувальні матеріали, їх характеристика та вибір в практиці дитячої терапевтичної стоматології.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Вибір пломбувального матеріалу для тимчасових та постійних зубів у дітей. - Показання до застосування цинк-фосфатних цементів для пломбування каріозних порожнин у дітей. - Показання до застосування силікатних цементів для пломбування каріозних порожнин у дітей. - Показання до застосування сіліко - фосфатних цементів для пломбування каріозних порожнин у дітей. - Показання до застосування склоіономерних цементів для пломбування каріозних порожнин у дітей. - Діагностика карієсу в тимчасових зубах. - Діагностика карієсу у постійних зубах із несформованим коренем. - Методи лікування карієсу в тимчасових зубах. - Метод лікування карієсу в постійних зубах із несформованим коренем 	4
31.	<p>Клініка, діагностика та диференційна діагностика пульпіту в тимчасових зубах у дітей. Вибір методу лікування в залежності від стадії розвитку зуба та форми пульпіту.</p> <p>Консервативне, вітальні та девітальні методи лікування: показання, методика виконання, можливі ускладнення та їх попередження.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Відмінності пульпи тимчасових зубів у період стабілізації кореня та у період резорбції кореня. - Етіологія та патогенез пульпіту у дітей. - Класифікація пульпіту тимчасових зубів. - Труднощі при діагностиці пульпітів у дітей. - Особливості клінічних проявів пульпіту в тимчасових зубах. - Особливості лікування пульпіту тимчасових зубів у дітей в залежності від періода розвитку зуба. - Помилки та ускладнення при лікуванні пульпітів тимчасових зубів. 	4
32.	<p>Клініка, діагностика та диференційна діагностика пульпіту в постійних зубах у дітей. Вибір методу лікування в залежності від стадії розвитку зуба та форми пульпіту.</p> <p>Консервативне, вітальні та девітальні методи лікування: показання, методика виконання, можливі ускладнення та їх попередження.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Клініка гострих форм пульпітів в постійних зубах у дітей, їх діагностика та диференційна діагностика. 	4

	<ul style="list-style-type: none"> - Клініка хронічних форм пульпітів в постійних зубах у дітей, їх діагностика та диференційна діагностика. - Дайте визначення «біологічний метод лікування пульпіту». - Показання до біологічного методу лікування пульпіту в постійних зубах. - Техніка виконання біологічного методу лікування пульпіту в одне відвідування. - Техніка виконання біологічного методу лікування пульпіту у два відвідування. - Визначення “вітальна ампутація пульпи» та “вітальна екстирпація пульпи”. - Показання до методу вітальної ампутації та екстирпації пульпи в постійних зубах. - Вибір антисептиків і лікувальних паст при виконанні методики вітальної ампутації пульпи. - Техніка виконання методики вітальної ампутації пульпи. - Терміни медичної реабілітації дітей, яким проведено лікування пульпіту методом вітальної ампутації пульпи. - Техніка виконання методики вітальної екстирпації пульпи. - Вибір антисептиків при лікуванні різних форм пульпітів методом вітальної екстирпації пульпи. - Вибір лікувальних паст при виконанні методики вітальної екстирпації пульпи в зубах із несформованим коренем. - Що таке «апексогенез»? - Що таке «апексифікація»? - Терміни медичної реабілітації дітей, яким проведено лікування пульпіту в зубах з несформованим коренем методом вітальної екстирпації пульпи. - Визначення “девітальна ампутація пульпи” та “девітальна екстирпація пульпи”. - Показання до методу девітальної ампутації та девітальної екстирпації пульпи в постійних зубах. - Вибір девіталізуючої і лікувальної паст при виконанні методики девітальної ампутації пульпи. - Техніка виконання методики девітальної ампутації пульпи. - Терміни медичної реабілітації дітей, яким проведено лікування пульпіту методом девітальної ампутації пульпи. - Техніка виконання методики девітальної екстирпації пульпи. - Вибір девіталізуючої і лікувальної паст при виконанні методики девітальної екстирпації пульпи в зубах із несформованим коренем. - Терміни медичної реабілітації дітей, яким проведено лікування пульпіту в зубах з несформованим коренем методом девітальної екстирпації пульпи. - Класифікуйте пломбувальні матеріали для кореневих каналів. - Ускладнення при діагностиці пульпітів у дітей та їх попередження. - Ускладнення при лікуванні пульпітів у дітей та їх попередження. - Ускладнення після лікування пульпітів у дітей та їх попередження. 	
33.	<p>Клініка, діагностика та диференційна діагностика періодонтиту в тимчасових та постійних зубах у дітей.</p> <p>Лікування та профілактика, прогноз. Сучасний ендодонтичний інструментарій, особливості ендодонтичних втручань в тимчасових зубах і постійних зубах із несформованим коренем.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Стадії формування коренів. - Типи та види резорбції коренів. - Етіологія та патогенез гострих та хронічних періодонтитів. - Сучасні ендодонтичні інструменти, їх види та призначення. - Особливості ендодонтичного втручання в тимчасових і постійних зубах із несформованим коренем. - Гострі періодонтити постійних та тимчасових зубів у дітей. Клініка, діагностика, диференційна діагностика. - Хронічні періодонтити постійних та тимчасових зубів у дітей. <p>Клініка, діагностика, диференційна діагностика.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Хронічний гранулюючий остит. Клініка, діагностика. - Хронічні періодонтити постійних зубів із незакінченим ростом коренів у дітей. <p>Клініка, діагностика.</p>	4

	<ul style="list-style-type: none"> - Загострення хронічних періодонтитів у постійних зубах у дітей: особливості клініки та диференційна діагностика. - Показання та протипоказання для консервативного методу лікування періодонтитів в тимчасових та постійних зубах. - Лікування гострих періодонтитів в тимчасових та постійних зубах та зубах з незакінченим розвитком кореня. Методика, техніка проведення. - Лікування хронічного періодонтиту в тимчасових та постійних зубах та зубах з незакінченим розвитком кореня. Методика, техніка проведення. - Препарати та матеріали, які використовуються для постійного пломбування кореневих каналів тимчасових та постійних зубів. 	
34.	<p>Захворювання пародонту у дітей. Гінгівіти. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика.</p> <p>Основні принципи лікування. Вибір лікарських засобів.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Що таке гінгівіт. - Класифікації гінгівіту. - Основні етіологічні фактори виникнення запального процесу в тканинах ясен. - Роль місцевих факторів у розвитку гінгівіту. - Механізм утворення зубної бляшки. - Мікроорганізми, які відіграють роль пародонтопатогенних. - Загальні фактори виникнення гінгівіту у дітей. - Гігієнічні індекси. - Пародонтальні індекси для оцінки запалення ясен. - Додаткові методи діагностики для оцінки стану тканин пародонту. - Клінічні прояви, діагностика, принципи лікування катарального гінгівіту. - Клінічні прояви, діагностика, принципи лікування десквамативного гінгівіту. - Клінічні прояви, діагностика, принципи лікування гіпертрофічного гінгівіту. - Клінічні прояви, діагностика, принципи лікування виразкового (виразково-некротичного) гінгівіту. - Основні принципи профілактики гінгівітів у дітей. 	4
35.	<p>Захворювання пародонту у дітей. Пародонтит, пародонтальний синдром. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика. Основні принципи лікування. Вибір лікарських засобів.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Що таке пародонтит. - Класифікації пародонтиту. - Основні етіологічні фактори виникнення пародонтиту у дітей. - Індекси для оцінки ступеня тяжкості пародонтиту. - Додаткові методи діагностики для оцінки ступеня тяжкості пародонтиту. - Принципи місцевого лікування пародонтиту у дітей. - Принципи загального лікування пародонтиту у дітей. - Методи фізіотерапевтичного лікування пародонтиту у дітей. - Заходи профілактики пародонтиту у дітей. - Що включає в себе група «ідіопатичні захворювання пародонту». - Симптоми ідіопатичних захворювань пародонту. 	4
36.	<p>Диференційна діагностика захворювань слизової оболонки порожнини рота і губ у дітей (вірусної, бактеріальної, алергічної природи та при соматичних захворюваннях).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Диференційна діагностика захворювань слизової оболонки порожнини рота і губ у дітей вірусної природи. - Диференційна діагностика захворювань слизової оболонки порожнини рота і губ у дітей бактеріальної природи. - Диференційна діагностика захворювань слизової оболонки порожнини рота і губ у дітей алергічної природи. - Диференційна діагностика захворювань слизової оболонки порожнини рота і губ у дітей при соматичних захворюваннях. 	2
37.	<p>Основні принципи лікування захворювань слизової оболонки порожнини рота і губ у дітей (вірусної, бактеріальної, алергічної природи та при соматичних захворюваннях). Сучасні лікарські засоби, їх вибір, механізм дії.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Основні принципи лікування захворювань СОПР у дітей. 	2

	<ul style="list-style-type: none"> - Головні особливості лікування СОПР у дітей в залежності від віку дитини. - Шляхи введення лікарських засобів та їх дозування при різних захворюваннях СОПР. - Основні принципи етіопатогенетичної терапії. - Симптоматична терапія. - Методика застосування лікарських засобів згідно перебігу даного захворювання. - Групи лікарських засобів і в якій формі використовуються в дитячій терапевтичній стоматології для лікування СОПР. - Фізичні методи застосовують для лікування СОПР у дітей. Показання та протипоказання. - Помилки та ускладнення під час медикаментозної терапії у дітей. - Принципи проведення реабілітаційної терапії. - Профілактика захворювань СОПР. Методи, препарати, дозування. 	
38.	Підсумковий тестовий контроль за матеріалами теоретичної та практичної підготовки опанованих тем Блоку №2.	2
	РАЗОМ за Розділами 4,5,6 Блоку № 2 годин у 10 семестрі	54

6.4. Самостійна робота

Самостійна робота студентів передбачає:

- опрацювання тем, які не входять до тем аудиторних занять;
- підготовка до практичних занять;
- підготовка до контролю підсумкових занять та складання практичних навичок.

№ з/п	Тема	Кіль-ть годин
I.	Опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять (перелік із зазначенням основних питань, що повинні бути вивчені)	18
	Блок 1. Карієс, некарієзні ураження, ускладнення карієсу тимчасових і постійних зубів у дітей: клініка, діагностика, лікування	
1.	Спадкові вади розвитку твердих тканин зубів: етіологія, патогенез, класифікація, діагностика.	2
2/	Сучасні підходи до лікування карієсу тимчасових і постійних зубів у дітей.	2
3.	Сучасні підходи до етіопатогенезу флюорозу зубів.	2
4.	Гострі та хронічні періодонтити тимчасових і постійних зубів у дітей: сучасна диференційна діагностика.	2
	Блок 2. Захворювання тканин пародонту і слизової оболонки порожнини рота у дітей. Комплексна діагностика та визначення індивідуальних підходів до профілактики і лікування основних стоматологічних захворювань у дітей	
5.	Морфо-функціональні особливості слизової оболонки порожнини рота у дітей в різні вікові періоди. Специфічні та неспецифічні механізми захисту СОПР у дітей.	2
6.	СНІД. Етіологія, клініка, діагностика, профілактика. Особливості клінічних проявів у дітей. Тактика лікаря-стоматолога. Профілактика.	2
	Сучасні лабораторні методи дослідження при захворюваннях тканин пародонту і СОПР у дітей.	2
	Специфічна інфекція порожнини рота у дітей (туберкульоз, сифіліс та ін.). Особливості клінічних проявів на СОПР. Тактика дитячого стоматолога.	2
	Травматичні ураження СОПР у дітей. Клініка, діагностика, лікування та профілактика	2
II	Підготовка до практичних занять	74
III	Підготовка до контролю підсумкових занять та складання практичних навичок.	6
	РАЗОМ	98

6.5. Індивідуальні завдання

1. Створення навчальних відеофільмів методик оперативних втручань на щелепно-лицьовій ділянці у дітей.
2. Виготовлення засобів для унаочнення навчання (навчальних стендів, таблиць, препаратів тощо).
3. Робота в науково-дослідному гуртку з представленням тез для конференції та доповіді на студентських наукових конференціях.
4. Участь у профільних студентських олімпіадах з дисципліни.

7. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни «Дитяча терапевтична стоматологія» використовуються наступні методи навчання:

- вербальні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж);
- наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
- практичні (різні види вправлення, виконання графічних робіт, проведення експерименту, практики).
- пояснювально-ілюстративні або інформаційно-рецептивні, які передбачають пред'явлення готової інформації викладачем та її засвоєння студентами;
- репродуктивний, в основу якого покладено виконання різного роду завдань за зразком;
- метод проблемного викладу, котрий полягає в тому, що викладач ставить проблему і сам її вирішує, демонструючи протиріччя, якими характеризується процес пізнання, при цьому завдання студентів полягає в контролюванні послідовності викладення матеріалу, суттєвості доказів, прогнозуванні наступних кроків викладача;
- частково-пошуковий або евристичний, спрямований на оволодіння окремими елементами пошукової діяльності, наприклад: викладач формулює проблему, студенти – гіпотезу;
- дослідницький, сутність якого полягає у організації викладачем пошукової творчої діяльності студентів шляхом постановки нових проблем і проблемних завдань.

Також використовуються методи навчання:

- що забезпечують сприймання і засвоєння знань студентами (лекції, самостійна робота, інструктаж, консультація);
- для застосування знань і набуття й закріплення умінь і навичок (практичні заняття, контрольні завдання, робота в клініці, проведення практики);
- для перевірки й оцінювання знань, умінь і навичок;
- для заохочення і покарання.

До активних методів навчання відносяться:

- тематичні дискусії;
- мозковий штурм;
- імітаційні завдання;
- проблемний виклад;
- частково-пошукові, дослідницькі, евристичні методи;
- презентації;
- тренінги;
- ділова гра «Допуск в клініку»;
- професійний конкурс «Моя перша пломба»

Максимальна ефективність навчання досягається за умов раціонального (системного) поєднання різних методів.

8. Методи контролю

Для ефективною перевірки рівня засвоєння студентами знань, умінь і навичок з навчальної дисципліни «Дитяча терапевтична стоматологія» використовують різні методи й форми контролю.

Найпоширенішим методами контролю є: усний контроль, письмовий, тестовий, графічний, програмований контроль, практична перевірка, а також методи самоконтролю і самооцінки.

Контроль шляхом **усного опитування** сприяє опануванню логічним мисленням, виробленню і розвитку навичок аргументувати, висловлювати свої думки грамотно, образно, емоційно, обстоювати власну думку.

Усне опитування передбачає таку послідовність: формулювання запитань (завдань) з урахуванням специфіки навчальної дисципліни й вимог програми; підготовка студентів до відповіді та і викладу знань; корегування викладених у процесі відповіді знань; аналіз і оцінювання відповіді.

Письмовий контроль. Призначення цього контролю – з'ясування в письмовій формі ступеня оволодіння студентами знаннями, уміннями й навичками з навчальної дисципліни, визначення їхньої якості – правильності, повноти, точності, усвідомленості, уміння застосувати теоретичні знання на практиці.

Письмова перевірка здійснюється у формі перевіркової (контрольної) роботи, написання розгорнутої відповіді на питання, тощо. Теми перевірочних (контрольних) робіт, завдання, вправи охоплюють програмний матеріал, є чітко сформульовані для виявлення знання фактичного матеріалу, відповідають рівню знань студентів і водночас вимагають від студента певних зусиль, необхідних для їх виконання. Домашні завдання (залежно від специфіки навчальної дисципліни) можуть виконуватися у вигляді написання коротких конспектів, замальовок, рефератів по темах, що винесені для самостійного опрацювання.

Основна перевага письмової перевірки – це те, що за короткий термін викладач має змогу скласти чітке уявлення про знання багатьох студентів. Результати перевірки чітко фіксовані. Письмові роботи зберігаються. Студенти мають змогу з'ясувати з викладачем деталі й неточності у власних відповідях, провести самоаналіз.

Тестовий контроль використовується для визначення рівня сформованості знань і вмінь з дисципліни. Виокремлюють тести відкритої форми (із вільно конструйованими відповідями) і тести закритої форми (із запропонованими відповідями).

Тестовий контроль використовують з метою визначення вхідного рівня знань та оцінки самопідготовки студента до кожної теми практичного заняття, а також перед виведенням підсумкових оцінок, як допуск до складання ПМК. Крім того, тести слугують засобом внутрішнього контролю для порівняння, визначення рівнів успішності окремих груп студентів, порівняльної характеристики різних форм і методів викладання.

Такий вид контролю дає змогу ефективніше використовувати час, ставить перед усіма студентами однакові вимоги, допомагає уникати надмірних хвилювань. Тестова перевірка унеможливорює випадковість в оцінюванні знань, стимулює студентів до самоконтролю. Однак тест може виявити лише знання фактів, він заохочує до механічного запам'ятовування, а не до роботи думки.

Програмований контроль. Реалізується шляхом пред'явлення усім студентам стандартних вимог, що забезпечується використанням однакових за кількістю і складністю контрольних завдань, запитань. При цьому аналіз відповіді, виведення і фіксація оцінки здійснюється за допомогою індивідуальних автоматизованих засобів.

Практична перевірка застосовується для оцінки оволодіння системою практичних професійних умінь і навичок, і проводиться під час проведення практичних занять та підсумкових модульних контролів. Така перевірка дає змогу виявити, якою мірою студент усвідомив теоретичні основи цих дій.

Метод самоконтролю. Його суттю є усвідомлене регулювання студентом своєї діяльності задля забезпечення таких її результатів, які б відповідали поставленим завданням, вимогам, нормам, правилам, зразкам. Мета самоконтролю – запобігання помилкам і виправлення їх. Показник сформованості самоконтролю – усвідомлення студентом правильності плану діяльності та її операційного складу, тобто способу реалізації цього плану.

Метод самооцінки. Передбачає об'єктивне оцінювання студентом досягнутих результатів.

Для формування здатності до самоконтролю і самооцінки викладач мотивує виставляння оцінки, пропонує студентові самому оцінити свою відповідь. Дієвим засобом є й організація взаємоконтролю, рецензування відповідей товаришів. При цьому студент ознайомлюється із нормами й критеріями оцінювання знань. Взяття до уваги результатів самоконтролю і самооцінки знань викладачем при виставленні кінцевої оцінки робить їх вагомими, позитивно впливає на формування відповідальності за навчальну роботу, на виховання чесності, принциповості, почуття власної гідності, дотримання принципів академічної доброчесності.

Оцінювання самостійної роботи: оцінювання самостійної роботи студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному

аудиторному занятті. Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюється при захисті реферату та при підсумковому модульному контролі.

8.1. Перелік теоретичних питань для підготовки студентів до семестрової підсумкової атестації (Залік у 9 семестрі)

БЛОК 1. «Карієс, некаріозні ураження, ускладнення карієсу тимчасових і постійних зубів у дітей: клініка, діагностика, лікування»

1. Обстеження дітей стоматологом. Огляд порожнини рота. Послідовність огляду. Оцінка стану зубів, слизової оболонки порожнини рота. Спеціальні методи обстеження дитини стоматологом.
2. Обстеження дітей стоматологом. Огляд порожнини рота. Послідовність огляду. Оцінка стану зубів, слизової оболонки порожнини рота. Додаткові методи обстеження дітей стоматологом: фізичні, клініко-лабораторні.
3. Гістологічна будова і топографічна анатомія тимчасових зубів у дітей, рентгенологічна характеристика.
4. Гістологічна будова і топографічна анатомія постійних зубів у дітей, рентгенологічна характеристика.
5. Анатомія і топографічна анатомія постійних зубів у дітей з незавершеним ростом кореня, рентгенологічна характеристика.
6. Епідеміологія основних стоматологічних захворювань у дітей. Визначення поширеності, інтенсивності, приросту інтенсивності та редукції карієсу.
7. Ознаки фізіологічного прорізування тимчасових і постійних зубів у дітей. Терміни закладки, мінералізації, прорізування і формування постійних зубів.
8. Будова емалі зубів та її основні фізіологічні властивості.
9. Будова дентину в тимчасових і постійних зубах, склад, особливості будови, властивості.
10. Будова дентинних каналців, предентин, замісний дентин, склерозований дентин.
11. Порівняльна характеристика дентину в тимчасових і постійних зубах.
12. Терміни закладки, мінералізації, прорізування і розсмоктування коренів тимчасових зубів (за Т.Ф. Виноградовою).
13. Резистентність емалі до несприятливих чинників зовнішнього середовища і методи її визначення.
14. Причини низької карієсрезистентності постійних зубів в перші роки після їх прорізування.
15. Визнані ВООЗ методи профілактики карієсу зубів у дітей, їх коротка характеристика.
16. Загальні і місцеві карієсогенні чинники.
17. Поверхневі утвори на зубах: механізм утворення, склад, властивості, характеристика.
18. Ротова рідина і слина: їх склад і властивості.
19. Роль слини у фізіологічних процесах «дозрівання» емалі після прорізування зуба.
20. Захисні механізми ротової порожнини. Неспецифічні та специфічні чинники місцевого імунітету ротової порожнини.
21. Значення раціонального харчування в профілактиці карієсу зубів і захворювань пародонта. Шляхи зниження карієсогенної ролі вуглеводів.
22. Теоретичне обґрунтування штучного підвищення резистентності емалі зубів після їх прорізування.
23. Профілактика фісурного карієсу герметиками: методи герметизації, обґрунтування, показання, протипоказання, засоби, ефективність.
24. Герметики: класифікація, основні вимоги до герметиків, способи їх застосування.
25. Методи проведення герметизації. Види герметиків, їх властивості, ефективність.
26. Індексна оцінка гігієнічного стану порожнини рота у дітей.
27. Значення гігієнічного догляду за порожниною рота в профілактиці карієсу.
28. Гіпоплазія емалі: етіологічні фактори, що сприяють розвитку гіпоплазії; патогенез; класифікації.
29. Класифікації гіпоплазії емалі. Закономірності клінічних проявів різних форм гіпоплазії.
30. Гіпоплазія, аплазія, дисплазія емалі: клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика.
31. Види системної гіпоплазії емалі: клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.

32. Місцева гіпоплазія емалі: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
33. «Тетрациклінові зуби»: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
34. Вплив сифілітичної інфекції на розвиток твердих тканин зуба (зуби Гетчинсона, Пфлюгера, Фурньє). Клініка, діагностика, диференційна діагностика.
35. Флюороз: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.
36. Класифікації флюорозу, закономірності клінічних проявів різних ступенів важкості флюорозу зубів, диференційна діагностика, особливості лікування.
37. Спадкові вади розвитку тканин зубів. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
38. Недосконалий амелогенез: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
39. Недосконалий дентиногенез: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
40. Синдром Стентона-Капдепона: клініка, диференційна діагностика, лікування.
41. Етіологія і патогенез карієсу у дітей.
42. Класифікації карієсу Е.В. Боровського, П.А. Леуса (1979), Т.Ф. Виноградової (1987), Л.О. Хоменко (1999).
43. Механізм набуття емаллю стійкості до карієсу в процесі функціонування зубів.
44. Сучасна концепція патогенезу карієсу (Nikiforuk, 1985).
45. Патологічна морфологія карієсу зубів. Зони емалі: прозора зона, темна зона, зона демінералізації, поверхнева зона. Зони патоморфологічних змін дентину.
46. Особливості перебігу карієсу тимчасових зубів у періоди формування та резорбції коренів.
47. Особливості клінічного перебігу карієсу постійних зубів в період формування їх коренів
48. Клінічні ознаки різних форм карієсу постійних зубів в період сформованих коренів.
49. Основні методи діагностики карієсу постійних і тимчасових зубів у дітей.
50. Початковий карієс зубів у дітей: клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
51. Поверхневий карієс зубів у дітей: клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
52. Середній карієс тимчасових зубів у дітей: клініка, діагностика, диференційна діагностика.
53. Середній карієс постійних зубів у дітей: клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
54. Лікування середнього карієсу в тимчасових і постійних зубах у дітей.
55. Глибокий карієс тимчасових зубів у дітей: клініка, діагностика, лікування.
56. Лікування глибокого карієсу в тимчасових зубах у дітей.
57. Глибокий карієс постійних зубів у дітей: клініка, діагностика, диференційна діагностика.
58. Лікування глибокого карієсу в постійних зубах у дітей.
59. Диференційна діагностика карієсу тимчасових зубів у дітей.
60. Диференційна діагностика початкового карієсу з гіпоплазією емалі.
61. Диференційна діагностика початкового карієсу з флюорозом.
62. Імпрегнаційний метод лікування карієсу: показання, протипоказання, препарати, методика їх застосування. Послідовність виконання імпрегнаційного методу лікування карієсу.
63. Особливості застосування ART-методики лікування карієсу зубів. Показання та протипоказання. Послідовність виконання.
64. Застосування ремінералізуючої терапії для лікування та профілактики карієсу і некаріозних вражень зубів.
65. Ремінералізуюча терапія. Методики застосування.
66. Препарати, які використовують для проведення ремінералізуючої терапії. Показання та протипоказання для її проведення.
67. Критерії оцінки ефективності ремінералізуючої терапії.
68. Лікування гострого та хронічного початкового карієсу постійних зубів у дітей.
69. Лікування декомпенсованої форми карієсу у дітей.
70. Загальне лікування карієсу. Показання та протипоказання для призначення загального лікування карієсу. Лікарські засоби, які використовуються для загального лікування карієсу зубів у дітей.
71. Екзогенна профілактика карієсу зубів: методи і засоби їх характеристика.
72. Місцеве застосування мінеральних компонентів, препаратів фтору та кальцію, а також вітамінів у екзогенній профілактиці карієсу зубів у дітей. Показання та протипоказання для їх застосування.
73. Ендогенна профілактика карієсу зубів: методи і засоби їх характеристика.

74. Препарати, які використовують для проведення ендогенної профілактики карієсу зубів у дітей. Показання та протипоказання для їх застосування.
75. Особливості формування каріозних порожнин різник класів за Блеком в тимчасових і постійних зубах у дітей при пломбуванні різними видами пломбувальних матеріалів (цементи, компомери, композити, армакери).
76. Класифікація пломбувальних матеріалів. Основні вимоги до них. Особливості вибору пломбувальних матеріалів постійних зубів та їх характеристика. Методика пломбування.
77. Особливості вибору пломбувальних матеріалів для тимчасових зубів та їх характеристика. Методика пломбування тимчасових зубів.
78. Помилки при діагностиці та лікуванні карієсу зубів у дітей: характеристика, шляхи усунення і попередження.
79. Ускладнення під час лікування та після лікування карієсу тимчасових і постійних зубів у дітей на різних етапах їх формування та розвитку: характеристика, шляхи усунення і попередження.
80. Класифікації пульпітів у дітей за Виноградовою Т.Ф. (1978), Яворською О.С., Урбанович Л.И. (1961). Етіологія і патогенез пульпітів у дітей.
81. Особливості будови пульпи тимчасових зубів у дітей в залежності від періоду розвитку кореня зуба.
82. Особливості будови пульпи постійних зубів у дітей в залежності від періоду розвитку кореня зуба.
83. Гострий серозний пульпіт тимчасових зубів. Клініка, діагностика, диференційна діагностика.
84. Гострий гнійний пульпіт тимчасових зубів у дітей. Клініка, діагностика, диференційна діагностика.
85. Гострий пульпіт тимчасових зубів із залученням в процес тканин періодонта і регіонарних лімфовузлів. Клініка, діагностика, диференційна діагностика.
86. Гіперемія пульпи в постійних зубах у дітей: патологічна анатомія, клініка, диференційна діагностика.
87. Гострий серозний частковий пульпіт постійних зубів у дітей. Клініка, діагностика, диференційна діагностика.
88. Гострий серозний загальний пульпіт постійних зубів у дітей. Клініка, діагностика, диференційна діагностика.
89. Гострий гнійний частковий пульпіт постійних зубів у дітей. Клініка, діагностика, диференційна діагностика.
90. Гострий гнійний загальний пульпіт постійних зубів у дітей, клініка, діагностика, диференційна діагностика.
91. Хронічний простий пульпіт тимчасових зубів: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика.
92. Хронічний проліферативний пульпіт тимчасових зубів: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика.
93. Хронічний проліферативний гіпертрофічний пульпіт тимчасових зубів: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика.
94. Хронічний гангренозний пульпіт постійних і тимчасових зубів: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика.
95. Гострий травматичний пульпіт в постійних зубах у дітей: патологічна анатомія, клініка, диференційна діагностика.
96. Біологічний метод лікування пульпітів постійних зубів у дітей: показання, методика проведення. Вибір фармакотерапевтичних препаратів.
97. Вітальна ампутація при лікуванні пульпітів постійних зубів у дітей. Показання та протипоказання. Методика застосування. Вибір фармакотерапевтичних препаратів.
98. Вітальна субтотальна і тотальна пульпектомія при лікуванні пульпітів постійних зубів у дітей. Показання, методика застосування.
99. Вибір пломбувальних матеріалів для кореневої пломби при лікуванні пульпітів тимчасових зубів у дітей. Позитивні і негативні властивості матеріалів.
100. Вибір пломбувальних матеріалів для кореневої пломби при лікуванні пульпітів постійних зубів у дітей. Позитивні і негативні властивості матеріалів.
101. Девітальний ампутаційний метод лікування пульпітів тимчасових зубів у дітей. Показання і протипоказання. Методика проведення. Вибір матеріалів для лікувальних паст.

102. Девігальний екстирпаційний метод лікування пульпітів тимчасових і постійних зубів у дітей. Показання. Методика проведення.
103. Помилки і ускладнення при лікуванні пульпітів у дітей, їх попередження і усунення.
104. Будова періодонта постійних і тимчасових зубів у дітей з урахуванням періоду розвитку коренів. Види і типи резорбції коренів тимчасових зубів.
105. Етіологія і патогенез періодонтитів тимчасових і постійних зубів у дітей. Класифікація періодонтитів у дітей.
106. Гострий серозний періодонтит тимчасових і постійних зубів у дітей. Клініка, діагностика, диференційна діагностика.
107. Гострий гнійний періодонтит тимчасових і постійних зубів у дітей. Клініка, діагностика, диференційна діагностика.
108. Хронічний гранулюючий періодонтит тимчасових і постійних зубів у дітей, клініка, діагностика. Клініка, діагностика, диференційна діагностика.
109. Хронічний гранулюючий остит тимчасових зубів у дітей. Клініка, діагностика, диференційна діагностика.
110. Хронічний фіброзний періодонтит постійних зубів у дітей. Клініка, діагностика, диференційна діагностика.
111. Хронічний гранулематозний періодонтит постійних зубів у дітей. Клініка, діагностика, диференційна діагностика.
112. Лікування гострих періодонтитів тимчасових зубів. Вибір матеріалів для obturaції корневих каналів.
113. Маргінальний періодонтит: причини розвитку, особливості клініки і лікування гострого і хронічного маргінального періодонтита.
114. Фізіотерапевтичні методи лікування періодонтитів у дітей: показання до застосування, препарати, методика проведення.
115. Лікування гострих та хронічних періодонтитів тимчасових зубів у дітей. Вибір матеріалу для кореневої пломби.
116. Лікування гострих і хронічних періодонтитів постійних зубів у дітей із сформованою верхівкою кореня. Вибір матеріалу для кореневої пломби.
117. Лікування гострих періодонтитів постійних зубів із несформованими коренями. Вибір медикаментозних засобів і матеріалів для кореневої пломби.
118. Лікування хронічних періодонтитів тимчасових зубів. Вибір медикаментозних засобів і матеріалів для кореневої пломби.
119. Помилки і ускладнення при лікуванні періодонтитів у дітей. Методи їх усунення.
120. Травматичні пошкодження тимчасових і постійних зубів у дітей: клінічні прояви, вибір методу лікування.

8.2. Перелік практичних навичок

Блок № 1.

1. Вміти виконувати ампутацію пульпи тимчасових та постійних зубів.
2. Вміти виконувати вибіркоче пришліфування зубів, вирівнювання оклюзійної поверхні, оклюзограма, заповнення пародонтограми.
3. Вміти видаляти зубні нашарування.
4. Вміти визначати кислотостійкість емалі зубів (ТЕР, КОШРЕ, СКТ-тест).
5. Вміти провести герметизацію фісур неінвазивним та інвазивним методами із застосуванням різних герметиків.
6. Вміти використовувати барвники під час діагностики.
7. Вміти виконувати діатермокоагуляцію.
8. Вміти накладати кофердам.
9. Вміти виконувати екстирпацію пульпи тимчасових та постійних зубів.
10. Вміти виконувати електроодонтодіагностику.
11. Вміти проводити глибоке фторування твердих тканин тимчасових зубів.
12. Вміти накладати та видаляти тимчасову пломбу і герметичну пов'язку при лікуванні карієсу, пульпіту, періодонтиту.
13. Вміти виконувати obturaцію корневих каналів тимчасових та постійних зубів різними матеріалами.

14. Вміти виконувати пломбування каріозних порожнин тимчасових та постійних зубів різними пломбувальними матеріалами.
15. Вміти покривати зуби лікувальними та профілактичними лаками, гелями, десенситайзерами.
16. Вміти препарувати та очищувати кореневі канали тимчасових та постійних зубів.
17. Вміти препарувати корінь зуба під штифтову конструкцію.
18. Вміти препарувати каріозну порожнину тимчасових та постійних зубів з урахуванням виду пломбувального матеріалу.
19. Вміти проводити інтрадентальний електрофорез.
20. Вміти проводити професійну гігієну порожнини рота при гінгівіті та пародонтиті у дітей і підлітків.
21. Вміти виконувати пряме і непряме покриття пульпи.
22. Вміти проводити шліфування та полірування пломб з усіх видів пломбувальних матеріалів.

8.3. Перелік теоретичних питань для підготовки студентів до семестрової підсумкової атестації (Диф.залік у 10 семестрі)

БЛОК № 2 «Захворювання тканин пародонту і слизової оболонки порожнини рота у дітей. Комплексна діагностика та визначення індивідуальних підходів до профілактики і лікування основних стоматологічних захворювань у дітей»

1. Основні складові пародонта. Назвіть морфо-функціональні особливості тканин пародонта у дітей різного віку.
2. Класифікація захворювань тканин пародонта (за ВООЗ).
3. Які основні та додаткові методи застосовуються при обстеженні тканин пародонта у дітей. Опишіть методику визначення індексів РМА та СРІ.
4. Вкажіть чинники, що призводять до розвитку гострого катарального гінгівіту у дітей та опишіть його клінічні ознаки.
5. Назвіть чинники, що призводять до розвитку хронічних форм гінгівіту у дітей, та опишіть клінічні ознаки хронічного катарального гінгівіту у дітей.
6. Які загальні та місцеві чинники призводять до розвитку хронічного гіпертрофічного гінгівіту. Опишіть клінічні ознаки фіброзної та гранулюючої форм гіпертрофічного гінгівіту.
7. Вкажіть чинники та умови розвитку гострого виразкового гінгівіту у дітей. Опишіть клінічний перебіг цієї форми гінгівіту у дітей.
8. Проведіть диференціальну діагностику між різними клінічними формами гінгівітів.
9. Визначте лікувальну тактику при гострому катаральному гінгівіті у дітей. Які групи лікарських засобів застосовують для лікування гострого катарального гінгівіту у дітей. Механізм їх дії.
10. Визначте лікувально-профілактичну тактику при хронічному катаральному гінгівіті у дітей. Які групи лікарських засобів застосовують для лікування хронічного катарального гінгівіту у дітей. Механізм їх дії.
11. Визначте лікувальну тактику при гіпертрофічному гінгівіті у дітей. Які групи лікарських засобів застосовують для лікування гіпертрофічного гінгівіту у дітей. Механізм їх дії.
12. Визначте лікувальну тактику при гострому виразковому гінгівіті у дітей. Які групи лікарських засобів використовують для загального і місцевого лікування цієї форми гінгівіту у дітей. Механізм їх дії. Послідовність застосування.
13. Вкажіть загальні та місцеві причини виникнення локалізованого і генералізованого пародонтиту у дітей. Назвіть основні клінічні та рентгенологічні ознаки пародонтиту у дітей.
14. Проведіть диференційну діагностику між хронічними формами гінгівіту і пародонтитом.
15. Визначте лікувальну тактику при генералізованому пародонтиті у дітей. Які групи лікарських засобів застосовують при лікуванні пародонтиту у дітей. Механізм їх дії.
16. Назвіть засоби та методи профілактики захворювань тканин пародонта у дітей.
17. Вкажіть основні клінічні ознаки та особливості ураження тканин пародонта при спадковій нейтропенії. Визначте лікувальну тактику.
18. Назвіть варіанти клінічного перебігу еозинофільної гранульоми. Які порушення спостерігаються в тканинах пародонту. Визначте тактику лікаря-стоматолога.
19. Назвіть основні клінічні прояви та особливості ураження тканин пародонта при хворобі Хенда-Шюллера-Крісчена. У чому полягає тріада Крісчена? Визначте тактику лікаря-стоматолога.

20. Опишіть особливості професійної гігієни порожнини рота при гінгівіті у дітей та підлітків. Алгоритм виконання.
21. Опишіть особливості професійної гігієни порожнини рота при пародонтиті у дітей та підлітків. Алгоритм виконання.
22. Опишіть основні клінічні прояви та зміни у тканинах пародонта при синдромі Папійона-Лефевра і визначте тактику лікаря-стоматолога.
23. Опишіть морфологічні особливості слизової оболонки порожнини рота у дітей в різні вікові періоди.
24. Назвіть етіологічні фактори та умови розвитку ГГС. Які періоди розвитку виділяють для гострого інфекційного захворювання вірусної етіології. Назвіть загальні та місцеві клінічні ознаки ГГС у дітей при різному ступеню його тяжкості.
25. Окресліть загальні та місцеві методи лікування ГГС. Які групи лікарських засобів використовуються при лікуванні ГГС у дітей? Механізм дії.
26. Опишіть клінічний перебіг, визначте лікувальну тактику при рецидивуючому герпесі порожнини рота у дітей.
27. Назвіть збудника та опишіть загальні та місцеві клінічні ознаки герпетичної ангіни у дітей. Визначте лікувальну тактику при герпетичній ангіні у дітей.
28. Назвіть збудника, опишіть клінічний перебіг та прояви в порожнині рота при інфекційному мононуклеозі. Тактика лікаря-стоматолога. Які зміни спостерігаються в периферичній крові при інфекційному мононуклеозі.
29. Назвіть збудника кору. Опишіть клінічний перебіг та прояви в порожнині рота при корі. Дайте характеристику висипань. Визначте тактику лікаря-стоматолога.
30. Назвіть збудника, опишіть загальну клінічну картину і прояви в порожнині рота при скарлатині. Дайте характеристику висипань. Визначте тактику лікаря-стоматолога.
31. Назвіть збудника та опишіть клінічний перебіг та прояви в порожнині рота при дифтерії. Тактика лікаря-стоматолога.
32. Назвіть класифікацію кандидозів СОПР у дітей.
33. Які причини призводять до розвитку пліснявки у дітей? Опишіть клінічну картину гострого кандидозу СОПР у дітей при різному ступеню тяжкості.
34. Які ви знаєте методи та засоби місцевого лікування пліснявки у дітей. Групи лікарських препаратів, механізм їх дії.
35. Дайте клінічну характеристику та назвіть диференційні ознаки хронічного кандидозу СОПР у дітей. Назвіть методи лабораторного обстеження, що застосовуються при кандидозі СОПР у дітей. Як слід інтерпретувати результати мікологічного обстеження СОПР.
36. Які ви знаєте методи та засоби лікування хронічного кандидозу СОПР у дітей. Групи лікарських препаратів, механізм їх дії.
37. Які ви знаєте методи та засоби профілактики гострого та хронічного кандидозу СОПР у дітей.
38. Назвіть причини, механізм розвитку та опишіть клінічні прояви анафілактичного шоку у дітей. Назвіть основні диференційні ознаки від інших невідкладних станів.
39. Визначте принципи лікування анафілактичного шоку у дітей. Які заходи невідкладної допомоги повинні бути проведені.
40. Назвіть причини, механізм розвитку та клінічні прояви набряку Квінке. Визначте принципи лікування та заходи першої допомоги при набряку Квінке.
41. Назвіть причини, механізм розвитку, та дайте характеристику клінічним проявам багатоформної ексудативної еритеми.
42. Назвіть основні диференційні ознаки багатоформної ексудативної еритеми. Які додаткові методи дослідження використовуються при багатоформній ексудативній еритемі. Інтерпретація результатів.
43. Які ви знаєте методи та засоби загального і місцевого лікування багатоформної ексудативної еритеми. Групи лікарських препаратів, що застосовуються з цією метою, механізм їх дії.
44. Назвіть причини, механізм розвитку та опишіть клінічний перебіг хронічного рецидивуючого афтозного стоматиту (ХРАС). Які ви знаєте методи та засоби загального і місцевого лікування ХРАС.
45. Опишіть загальні клінічні ознаки та прояви в порожнині рота залізодефіцитної анемії у дітей. Які зміни визначаються в периферичній крові при залізодефіцитній анемії. Тактика лікаря-стоматолога.
46. Надайте характеристику загальним клінічним ознакам та проявам у порожнині рота при гострих лейкозах у дітей. Які зміни визначаються в периферичній крові при гострих лейкозах у дітей. Тактика лікаря-стоматолога.

47. Опишіть загальні клінічні ознаки та прояви в порожнині рота хронічних лейкозів у дітей. Які зміни спостерігаються в периферичній крові при хронічних лейкозах у дітей. Тактика лікаря-стоматолога.
48. Надайте характеристику загальним клінічним ознакам та проявам в порожнині рота при гемофілії. Як змінюються показники та швидкість зсідання периферичної крові при гемофілії. Тактика лікаря-стоматолога при геморагічних діатезах у дітей.
49. Назвіть причини розвитку та клінічні прояви агранулоцитозу у дітей. Які зміни відбуваються в периферичній крові при агранулоцитозі у дітей? Визначте тактику лікаря-стоматолога.
50. Опишіть зміни в стоматологічному статусі при гіпо- та гіперфункції щитовидної та паращитовидних залоз. З дією яких гормонів пов'язана кальцифікація зубів.
51. Які зміни відзначаються в порожнині рота у дітей при хворобах печінки та жовчовивідних шляхів.
52. Опишіть стоматологічний статус при хронічних гастритах у дітей у залежності від стану секреції та при хворобах кишковика у дітей.
53. Назвіть класифікацію хейлітів та причини, що призводять до захворювання губ у дітей.
54. Опишіть клінічний перебіг і проведіть диференційну діагностику метеоролічного хейліту. Назвіть принципи лікування та профілактики.
55. Опишіть клінічний перебіг і проведіть диференційну діагностику гландулярного хейліту. Назвіть принципи лікування та профілактики.
56. Опишіть клінічний перебіг і проведіть диференційну діагностику контактного алергічного хейліту. Назвіть принципи лікування та профілактики.
57. Опишіть клінічний перебіг і проведіть диференційну діагностику мікробного хейліту. Назвіть принципи лікування та профілактики.
58. Опишіть клінічний перебіг і проведіть диференційну діагностику атопічного хейліту. Назвіть принципи лікування та профілактики.
59. Опишіть клінічний перебіг і проведіть диференційну діагностику екзематозного хейліту. Назвіть принципи лікування та профілактики.
60. Опишіть клінічний перебіг і проведіть диференційну діагностику лімфедематозного хейліту. Назвіть принципи лікування та профілактики.
61. Назвіть причини розвитку і опишіть клінічний перебіг десквамативного глоситу. Охарактеризуйте морфологічні зміни епітелію язика при десквамативному глоситі. Тактика лікаря-стоматолога.
62. Дайте характеристику клінічного перебігу складчастого та ромбоподібного глоситу. У чому полягають особливості будови язика при складчастому та ромбоподібного глоситах. Тактика лікаря-стоматолога.
63. Значення наукових досліджень вітчизняних вчених (І.Й. Новик, В.К.Леонтєв, Т.Ф.Виноградова, Л.О.Хоменко та ін.) у створенні та вдосконаленні методів профілактики і лікування основних стоматологічних захворювань у дітей.
64. Епідеміологія основних стоматологічних захворювань у дітей. Методика стоматологічного обстеження за ВООЗ. Поширеність, інтенсивність карієсу зубів, індекс СРІ як основні епідеміологічні показники. Їх характеристика, інтерпретація результатів.
65. Оцінка гігієнічного стану порожнини рота. Мета вивчення. Індекси гігієни Федорова-Володкіної, Грін-Вермільона, Сілнес-Лоу. Методика визначення, інтерпретація результатів.
66. Індексна оцінка стану тканин пародонту (РМА, СРІ, SBI). Методика визначення, інтерпретація результатів.
67. Гомеостаз твердих тканин зуба. Механізми його регуляції. Роль ротової рідини і пульпи зуба у підтриманні мінерального складу твердих тканин зуба.
68. Карієсогенна ситуація в порожнині рота. Основні складові, методика виявлення та усунення. Механізм демінералізації емалі.
69. Засоби і методи гігієнічного догляду за порожниною рота. Індивідуальне, контрольоване, професійне чищення зубів.
70. Профілактика захворювань тканин пародонта. Професійне видалення зубних нашарувань. Засоби та методи індивідуальної гігієни порожнини рота при захворюваннях тканин пародонту.
71. Гігієнічне навчання та виховання в системі профілактики стоматологічних захворювань. Організаційні принципи і методи проведення гігієнічного навчання та виховання.
72. Основні напрямки профілактики карієсу зубів. Ендогенна та екзогенна профілактика, їх суть, обґрунтування застосування.

73. Ендогенна профілактика карієсу зубів. Характеристика груп лікарських засобів, що застосовуються. Складання плану профілактики, оцінка ефективності.
74. Ендогенна профілактика карієсу зубів препаратами фтору. Показання, визначення дози, механізм дії фтору, оцінка ефективності.
75. Екзогенна профілактика карієсу зубів. Сучасні засоби та методи екзогенної профілактики карієсу зубів, оцінка ефективності.
76. Герметизація фісур як метод профілактики карієсу жувальних зубів у дітей. Класифікація герметиків. Показання. Терміни герметизації. Інвазивна та неінвазивна герметизація.
77. Комплексна система профілактики стоматологічних захворювань. Основні складові, етапи впровадження.
78. Аналіз і оцінка ефективності первинної профілактики карієсу зубів і хвороб пародонту.
79. Механізми захисту порожнини рота, зубо-ясенної борозни. Їх роль в профілактиці карієсу зубів і захворювань тканин пародонта у дітей та підлітків.
80. Роль зубних нашарувань у розвитку захворювань пародонту у підлітків. Методи їх виявлення, усунення та попередження утворення.
81. Вибір методів та засобів для індивідуального гігієнічного догляду за порожниною рота в залежності від стоматологічного статусу.
82. Планування і проведення профілактики карієсу зубів у дітей різного віку. Вибір профілактичних засобів, методи їх застосування.
83. Мета, методи та засоби стоматологічного обстеження. Виявлення чинників ризику розвитку основних стоматологічних захворювань.
84. Періоди розвитку тимчасових зубів. Строки закладки і мінералізації тимчасових зубів. Фактори, що впливають на ці процеси в антенатальному періоді. Терміни та ознаки фізіологічного прорізування тимчасових зубів.
85. Періоди розвитку тимчасових зубів. Терміни формування і резорбції.
86. Періоди розвитку постійних зубів. Терміни закладки, мінералізації і прорізування постійних зубів. Фактори, що впливають на ці процеси у внутрішньо- щелепному періоді розвитку зубів.
87. Анатомо-топографічні особливості будови тимчасових і постійних несформованих зубів. Стадії розвитку кореня зуба, їх рентгенологічна характеристика.
88. Етіологія та патогенез карієсу зубів у дітей і підлітків. Класифікація. Основні закономірності перебігу карієсу тимчасових і постійних зубів у дітей.
89. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика карієсу тимчасових та постійних зубів на різних етапах їх розвитку у дітей.
90. Лікування карієсу тимчасових та постійних зубів у дітей. Сучасні методики лікування. Пломбувальні матеріали, їх вибір.
91. Лікування карієсу постійних зубів із незавершеним формуванням коренів. Вибір лікувальних та пломбувальних матеріалів.
92. Ремінералізуюча терапія гострого початкового карієсу зубів у дітей. Показання, засоби, методики проведення, критерії ефективності.
93. Декомпенсована форма карієсу зубів у дітей. Причини розвитку. Тактика дитячого стоматолога. Місцеве та загальне лікування.
94. Системна та місцева гіпоплазія емалі. Причини розвитку, клініка, диференційна діагностика, лікування та профілактика.
95. Флюороз. Причини розвитку, клініка, діагностика, диференційна діагностика. Тактика лікування і профілактики.
96. Спадкові вади розвитку зубів (синдром Стейнтон-Капдепона, недосконалий дентино- та амелогенез). Причини розвитку, клініка, лікувальна тактика.
97. Анатомо-фізіологічні особливості пульпи тимчасових та постійних зубів на різних етапах розвитку зубів. Клініка, діагностика, диференційна діагностика гострих та хронічних пульпітів тимчасових зубів у дітей.
98. Клініка, діагностика, диференційна діагностика гострих та хронічних пульпітів постійних зубів у дітей.
99. Гострий травматичний пульпіт тимчасових і постійних зубів у дітей. Тактика лікування. Вибір лікарських засобів.
100. Клініка, діагностика, диференційна діагностика та лікування пульпіту, ускладненого періодонтитом, в тимчасових і постійних зубах у дітей.

101. Біологічний метод лікування пульпіту у дітей. Показання, методика, сучасні лікувальні засоби, механізм їх дії. Контроль ефективності лікування.
102. Вітальна ампутація пульпи постійних зубів у дітей. Показання, методика виконання, прогноз. Сучасні методи знеболення при лікуванні пульпіту у дітей, вибір препаратів для місцевого знеболення.
103. Вітальна екстирпація пульпи постійних зубів у дітей. Показання, методика виконання у дітей. Особливості знеболення в дитячому віці, вибір препаратів для місцевого знеболення.
104. Девітальна ампутація пульпи в тимчасових зубах. Показання, методика проведення, вибір девіталізуючих засобів, контроль ефективності.
105. Девітальна екстирпація пульпи в тимчасових і постійних зубах у дітей. Показання, методика виконання, контроль ефективності.
106. Пломбування корневих каналів тимчасових і постійних зубів у дітей при лікуванні пульпіту. Вибір матеріалів для корневих пломб у залежності від стадії розвитку зуба. Методика пломбування, контроль ефективності.
107. Анатомо-фізіологічні особливості періодонту тимчасових і постійних зубів у дітей. Зона росту, її будова, участь у формуванні кореня зуба. Рентгенологічні характеристики стадій формування кореня.
108. Класифікація періодонтиту. Особливості перебігу гострого і загострення хронічного періодонтиту тимчасових і постійних зубів у дітей. Диференційна діагностика.
109. Клініко-рентгенологічна характеристика хронічних форм періодонтиту тимчасових та постійних зубів у дітей. Диференційна діагностика.
110. Лікування гострого періодонтиту тимчасових і постійних зубів у дітей.
111. Лікування загострення хронічного періодонтиту тимчасових і постійних зубів у дітей.
112. Принципи лікування хронічного періодонтиту тимчасових і постійних зубів у дітей. Вибір методу лікування хронічного періодонтиту тимчасових зубів.
113. Лікування хронічного періодонтиту постійних зубів із несформованими коренями. Методика, контроль ефективності, прогноз.
114. Вибір кореневої пломби при лікуванні періодонтиту тимчасових і постійних зубів у дітей. Методики тимчасової та постійної obturaції корневих каналів.
115. Класифікація травматичних уражень зубів у дітей. Клініка, діагностика, тактика лікування травматичних уражень тимчасових зубів. Прогноз.
116. Клініка, діагностика і тактика лікування травматичних пошкоджень постійних зубів у дітей.

8.4. Перелік практичних навичок

Блоку № 2.

1. Вміти виконувати ампутацію пульпи тимчасових та постійних зубів.
2. Вміти видаляти зубні нащарування.
3. Вміти визначати кислотостійкість емалі зубів (ТЕР, КОШРЕ, СКТ-тест).
4. Вміти провести герметизацію фісур неінвазивним та інвазивним методами із застосуванням різних герметиків.
5. Вміти використовувати барвники під час діагностики.
6. Вміти виконувати діатермокоагуляцію.
7. Вміти виконувати екстирпацію пульпи тимчасових та постійних зубів.
8. Вміти виконувати електроодонтодіагностику.
9. Вміти застосовувати засоби локальної дії при лікуванні захворювань пародонта та СОПР.
10. Вміти проводити глибоке фторування твердих тканин тимчасових зубів.
11. Вміти проводити медикаментозна обробка уражених ділянок слизової оболонки порожнини рота та пародонта.
12. Вміти накладати та видаляти тимчасову пломбу і герметичну пов'язку при лікуванні карієсу, пульпіту, періодонтиту.
13. Вміти накладати кофердам.
14. Вміти виконувати obturaцію корневих каналів тимчасових та постійних зубів різними матеріалами.
15. Вміти виконувати пломбування каріозних порожнин тимчасових та постійних зубів різними пломбувальними матеріалами.
16. Вміти покривати зуби лікувальними та профілактичними лаками, гелями, десенситайзерами.

17. Вміти препарувати та очищувати кореневі канали тимчасових та постійних зубів.
18. Вміти препарувати каріозну порожнину тимчасових та постійних зубів з урахуванням виду пломбувального матеріалу.
19. Вміти проводити інтрадентальний електрофорез.
20. Вміти проводити професіональну гігієну порожнини рота при гінгівіті та пародонтиті у дітей і підлітків.
21. Вміти виконувати пряме і непряме покриття пульпи.
22. Вміти виконувати шліфування та полірування пломб з усіх видів пломбувальних матеріалів.
23. Вміти інтерпретувати дані цитологічного і мікробіологічного дослідження вмісту пародонтальної кишені.
24. Вміти інтерпретувати дані рентгенологічного дослідження при захворюваннях пародонта у дітей.
25. Вміти інтерпретувати дані гемограми в нормі у дітей різного віку, при захворюваннях системи крові та інших патологічних станах.
26. Вміти визначати ступінь тяжкості хронічного катарального гінгівіту за індексом РМА.
27. Вміти визначати ступінь ураження тканин пародонту за індексом СРІ.
28. Вміти визначати гігієнічний стан порожнини рота за індексом Green-Vermillion.
29. Вміти провести індивідуальне гігієнічне навчання та виховання дитини в залежності від стоматологічного статусу, зокрема від стану тканин пародонту та СОПР.
30. Вміти призначити засоби для індивідуального гігієнічного догляду за порожниною рота при різному стоматологічному статусі, зокрема при захворюваннях тканин пародонту та СОПР.
31. Вміти проводити зрошення порожнини рота дітям різного віку.
32. Вміти проводити інстиляції лікарських засобів у ясенні та пародонтальні кишені.
33. Вміти проводити аплікації при лікуванні захворювань тканин пародонту та СОПР.
34. Вміти призначити фізіотерапевтичні методи для лікування захворювань тканин пародонта і СОПР у дітей.
35. Вміти виявляти чинники ризику розвитку основних стоматологічних захворювань під час стоматологічного обстеження дитини.
36. Вміти скласти індивідуальний план профілактики карієсу зубів і захворювань тканин пародонта у дитини.
37. Вміти визначати потребу в терапевтичній, хірургічній, ортодонтичній допомозі під час стоматологічного обстеження дитини та скласти індивідуальний план санації дитини.

8. Підсумкова семестрова атестація

Форма підсумкового контролю успішності навчання – семестрова підсумкова атестація (СПА).

8.1. Система поточного та підсумкового контролю.

Контроль знань з вивчення дисципліни проводиться у вигляді:

- поточного контролю, що здійснюється на кожному практичному занятті й дає змогу виявити рівень засвоєння окремих елементів навчального матеріалу;
- тематичного контролю, рубіжного контролю, що проводиться після завершення певного етапу навчання на практичних підсумкових заняттях.

Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки студентів:

- тестовий контроль; розв'язування ситуаційних задач;
- структуровані письмові роботи;
- структурований за процедурою контроль практичних навичок та умінь відповідно до переліку практичних навичок до кожного заняття;

Оцінювання поточної навчальної діяльності здобувача здійснюється на кожному занятті з урахуванням стандартизованих, узагальнених критеріїв оцінювання знань здобувачів вищої освіти, наведених у таблиці.

8.2. Оцінка успішності студента

За Блок 1 у 8 семестрі		За Блок 1 у 9 семестрі		За Блок 2 у 10 семестрі	
	Min/Max кількість балів		Min/Max кількість балів		Min/Max кількість балів

Практична робота № 1-10	7,0-12,0	Практична робота № 1-24	2,9-5,0	Практична робота № 1-27	2,6-4,4
	7,0×10 – 12,0×10		2,9×24 – 5,0×24		2,6×27 – 4,4×27
Разом за 10 занять	70-120	Разом за 24 занять	70-120	Разом за 27 занять	70-120
Підсумковий контроль	50-80	Підсумковий контроль	50-80	Підсумковий контроль	50-80
Всього балів	120 - 200	Всього балів	120 - 200	Всього балів	120 - 200

8.3. Критерії оцінювання знань у 8 семестрі

Оцінкою **5,4-6,0 балів та 70-80 балів на заліку/екзамені (А за шкалою ECTS та 5 за національною шкалою)** відповідь студента оцінюється, якщо вона демонструє глибокі знання всіх теоретичних положень і вміння застосовувати теоретичний матеріал для практичного аналізу і не має ніяких неточностей.

Оцінкою **4,2-5,3 балів та 60-69 балів на заліку/екзамені (В та С за шкалою ECTS та 4 за національною шкалою)** відповідь оцінюється, якщо вона показує знання всіх теоретичних положень, вміння застосовувати їх практично, але допускаються деякі принципові неточності.

Оцінкою **3,5-4,1 балів та 50-59 балів на заліку/екзамені (D та E за шкалою ECTS та 3 за національною шкалою)** відповідь студента оцінюється за умови, що він знає головні теоретичні положення та може використати їх на практиці.

Критерії оцінювання знань у 9 семестрі

Оцінкою **6,75-7,5 балів та 70-80 балів на заліку/екзамені (А за шкалою ECTS та 5 за національною шкалою)** відповідь студента оцінюється, якщо вона демонструє глибокі знання всіх теоретичних положень і вміння застосовувати теоретичний матеріал для практичного аналізу і не має ніяких неточностей.

Оцінкою **5,25-6,7 балів та 60-69 балів на заліку/екзамені (В та С за шкалою ECTS та 4 за національною шкалою)** відповідь оцінюється, якщо вона показує знання всіх теоретичних положень, вміння застосовувати їх практично, але допускаються деякі принципові неточності.

Оцінкою **4,4-5,2 балів та 50-59 балів на заліку/екзамені (D та E за шкалою ECTS та 3 за національною шкалою)** відповідь студента оцінюється за умови, що він знає головні теоретичні положення та може використати їх на практиці.

Критерії оцінювання знань у 10 семестрі

Оцінкою **6,75-7,5 балів та 70-80 балів на заліку/екзамені (А за шкалою ECTS та 5 за національною шкалою)** відповідь студента оцінюється, якщо вона демонструє глибокі знання всіх теоретичних положень і вміння застосовувати теоретичний матеріал для практичного аналізу і не має ніяких неточностей.

Оцінкою **5,25-6,7 балів та 60-69 балів на заліку/екзамені (В та С за шкалою ECTS та 4 за національною шкалою)** відповідь оцінюється, якщо вона показує знання всіх теоретичних положень, вміння застосовувати їх практично, але допускаються деякі принципові неточності.

Оцінкою **4,4-5,2 балів та 50-59 балів на заліку/екзамені (D та E за шкалою ECTS та 3 за національною шкалою)** відповідь студента оцінюється за умови, що він знає головні теоретичні положення та може використати їх на практиці.

8.4. Критерії допуску до складання семестрової підсумкової атестації (СПА).

До складання СПА допускаються студенти, які були присутні на всіх практичних заняттях та лекціях, або відпрацювали пропущені заняття в установленому порядку, та набрали мінімальну кількість. Студенти, які мають заборгованість на кінець семестру, ліквідують її тільки з дозволу декана факультету. Сума балів для допуску утворюється від суми балів поточної успішності та балів за практичні навички та становить мінімально 70 балів та максимальна кількість – 120 балів.

Позитивна оцінка на кожному практичному занятті в кожному семестрі навчання може коливатися, в залежності від кількості практичних занять. Оцінка нижче мінімальної кількості балів означає «незадовільно», таке заняття не зараховане і підлягає відпрацюванню в установленому порядку.

Підсумковий контроль здійснюється після закінчення практичних занять у вигляді заліку згідно графіку навчально-методичного відділу ЧНУ.

Підсумковий контроль складається з перевірки теоретичних знань та практичних навичок. Максимальна кількість балів за підсумковий контроль дорівнює 80 балів, мінімальна – 50. Перескладання підсумкового контролю проводиться 2 рази.

Таким чином загальна успішність з навчальної дисципліни складається:

- а) поточна успішність;
- б) практичні навички;
- в) підсумковий контроль (залік, усна відповідь).

Сума балів за семестр складає: поточна успішність – 70-120 балів, підсумковий контроль 50-80 балів максимально разом 200 балів, мінімально - 120.

До складу білета на семестрову атестацію (залік у 9 семестрі, дифзалік – у 10 семестрі) входять 2 теоретичних та 2 практичних питання з блоку розділів, які вивчаються. Так до білетів на семестрову атестацію у 9-му семестрі входять: з Блоку № 1 – два теоретичних та два практичних, а також для 10 семестру з Блоку №2 – 2 теоретичних та 2 практичних питання.

Приклад «0» білета с ПСА у 9 семестрі

Білет № 0

1. Показання та протипоказання до видалення постійних та тимчасових зубів.
– **максимальна кількість балів – 20.**
- 2.– Невуси обличчя. Клініка, діагностика, методи лікування.
– **максимальна кількість балів – 20.**
3. Провести інфільтраційне знеболювання тканин щелепно-лицевої ділянки у дітей.
– **максимальна кількість балів – 20.**
4. Зробити розтин тканин ЩЛД при запальних процесах (абсцесах, інфільтратах).
– **максимальна кількість балів – 20.**

Всього максимальна кількість балів 80 балів.

Оцінка з дисципліни в екзаменаційній відомості також виставляється за традиційною (національною) 4-х бальною шкалою на основі кількості балів за всі розділи, що передбачені програмою дисципліни.

Шкала переводу середньої кількості балів за всі розділи, що передбачені програмою з дисципліни, у традиційну оцінку за 4-бальною шкалою

Кількість балів за визначені розділи дисципліни	Традиційна оцінка за 4-бальною шкалою
120 – 139,99	3
140 – 179,99	4
180 – 200	5

У разі, якщо студент не пересклав хоча б один підсумковий модульний контроль до початку нового семестру, він одержує за дисципліну традиційну оцінку «2» і оцінку ECTS «F», що є підставою для відрахування.

9. Методичне забезпечення, яке викладене на навчальну платформу MOODLE 4.

- Робоча програма навчальної дисципліни;
- Плани лекцій, практичних занять та самостійної роботи студентів;
- Методичні розробки, тези, тексти, мультимедійні презентації лекцій з дисципліни;
- Методичні вказівки для самостійної роботи студентів під час підготовки та на практичному занятті, включаючи тести та задачі для самоконтролю, відповідно до тем практичних занять.

- Методичні вказівки для самостійної роботи студентів над вивченням тем, що винесені на самостійне опрацювання;
- Теоретичні питання та практичні завдання для контролю засвоєння розділів;
- Ситуаційні задачі з банку ліцензійного іспиту «Крок 2» до кожного практичного заняття з алгоритмами їх вирішення.

Рекомендована література

Базова:

1. Хоменко Л. А., Біденко Н. В., Остапко Е. И., Савичук А. В., Чайковский Ю. Б., Голубева И. Н., Сороченко Г. В., Шматко В. І. Детская терапевтическая стоматология. Том 1. Книга Плюс, 2018. – 395 с.
2. Біденко Н. В., Борисенко А. В., Васильчук О. В., Волинець В. М., Воловар О. С., Голубева І. М. та інш. Алгоритми виконання стоматологічних і медичних маніпуляцій для підготовки до Державної атестації студентів 5 курсу за спеціальністю «Стоматологія». Київ, «Книга плюс», 2017.- 401 с.
3. Біденко Н. В., Борисенко А. В., Васильчук О. В., Волинець В. М., Воловар О. С., Голубева І. М. та інш. Алгоритми виконання стоматологічних і медичних маніпуляцій для підготовки до Державної атестації студентів 5 курсу за спеціальністю «Стоматологія». Київ, «Книга плюс», 2018.- 448 с.

Допоміжна

1. Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології: Навчальний посібник. / Під ред. проф. Р.В. Казакової. – Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2018. – 128 с.

Інформаційний портал: <https://drive.google.com/drive/folders/0Bx6kh6nZHTcac2dkei12ZnF1ZUk>

1. Національна наукова медична бібліотека України: <http://www.library.gov.ua/metodychnyi-tsentr/>.
2. Офіційний сайт Національного медичного університету ім. О.О.Богомольця: <http://nmu.official/>
3. <https://rzgmu.ru/images/files/0/9760.pdf>
4. https://www.bsmu.by/downloads/kafedri/k_1_terstom/nekar.pdf
5. <https://cyberleninka.ru/article/n/sovremennye-metody-endodonticheskogo-lecheniya-molochnyh-zubov/viewer>
6. <file:///C:/Users/Admin/Downloads/978-5-9704-5276-9.pdf>
7. <file:///C:/Users/Admin/Downloads/978-5-9704-4050-6.pdf>
8. <https://medknigaservis.ru/wp-content/uploads/2019/01/NF0012778.pdf>
9. <https://www.mednovosti.by/journal.aspx?article=361>
10. http://www.shemshur.narod.ru/Portfolio/Borovsky/TerSt_11.pdf
11. <file:///C:/Users/Admin/Downloads/pulptherapy.pdf>